

Skårup Seminarium var gennem sine 208-års eksistens adskillige gange truet af lukning.

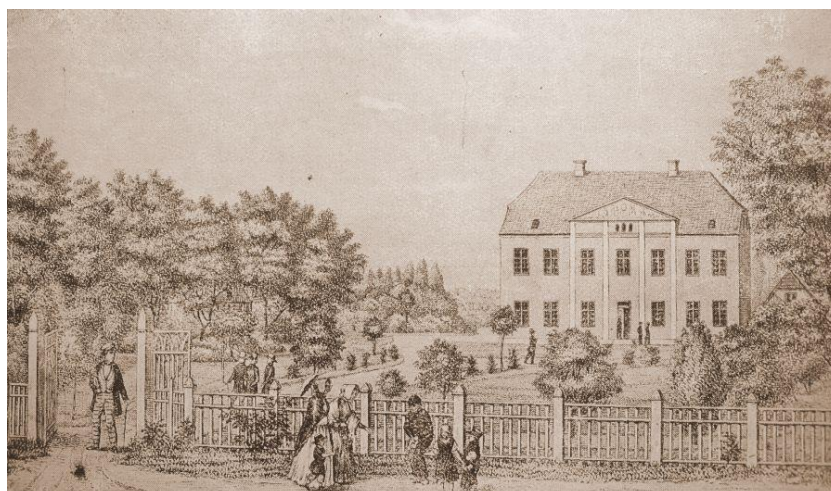
Seminariet var dog i lange perioder præget af stor stabilitet med voksende elevtal, nye bygninger og renoveringer af de bestående – under ledelse af en række dedikerede forstandere.

MEN – ind imellem dukkede lukningstrusler op.

Lukningen skete dog først – under stor modstand – uigenkaldeligt i 2011.

Ældste billede af Skårup Præstegård med sidefløjen, som rummede seminariets første lokale.

Seminariets første selvstændige bygning, opført 1836.

Den danske regering nedsatte i 1789 en kommission bl.a. med det formål at få uddannet lærere til skolerne i forsøget på *"at gjøre Almuen delagtig i sand Oplysnings Goder"* sammen med bestræbelserne for at sikre almuens lykkeligere og friere livsbetingelser. En bedre undervisning af alle samfundsklasser fik i de følgende år stor opmærksomhed.

Den nedsatte kommission fik til opgave at udarbejde en plan for oprettelse af et skolelærer-seminarium, hvilket 2 år senere resulterede i etableringen af Blågård Seminarium (København).

På Fyn blev **Grev Johan Ludvig Reventlows** interesse vakt for skolevæsenets forbedring, og han oprettede derfor et seminarium på Brahetrolleborg.

Det viste sig dog, at de 2 etablerede seminarier langt fra kunne tilfredsstille kravene til uddannelse af nye lærere.

Sognepræsten i Skårup, **Dr. P. A. Wedel** (*Peter August*) var på det tidspunkt allerede kommet til den erkendelse, at det daværende skolevæsen befandt sig i en ringe tilstand, hvorfor han overvejede, hvordan han gennem personligt virke og med indskrænkede midler kunne bidrage til en forbedring af skolerne.

Præsten i Vesterborg sogn på Lolland, **P. O. Boisen**, kom ham dog i forkøbet. Han udarbejdede i 1801 en plan for "Det Vesterborgske Seminarium". Hans ideer fandt genklang, og kancelliet udsendte en skrivelse til samtlige stiftsøvrigheder med en opfordring til at undersøge mulighederne for oprettelse af seminarier efter den Vesterborgske plan. Dette blev begyndelsen på en række "præstegårdsseminarier".

Året efter, 1802, grundlagde præsten, **Eiler Hammond**, et tilsvarende seminarium i Brøndbyvester.

P. A. Wedel følte sig også tiltalt af planen, og i løbet af 1802 udarbejdede han en udførlig plan til oprettelse af et seminarium i Skårup.

Han indsendte denne gennem Fyns Stiftsøvrighed til kancelliet (landets øverste centrale forvaltnings- og regeringsorgan), der den 20. maj 1803 allerunderdanigst indstillede den til kongen (Christian VII).

Kongen bifaldt planen den 27. maj, og den 3. juni 1803 udfærdiges følgende rescript (officiel forordning eller skrivelse fra en regering) til det nye seminariums direktion.

„Christian den syvende, af Guds Naade Konge til Danmark
og Norge, de Venders og Gothers etc.

Vor synderlig Bevaagenhed! Vi have allernaadigst ladet os foredrage den fra Eder, Os elskelige Stiftamtmand, Kammerherre Poul Rosenørn Gersdorff og Biskop Doctor Bloch, til Vort danske Cancellie indsendte, af Sognepræsten for Skaarup Menighed i Fyen, Doctor philosophiæ Peder August Wedel, forfattede Plan til et Skolelærerseminariums Oprettelse sammesteds, i Overeensstemmelse med det allernaadigst approberede Reglement for det Vesterborgske Skolelærerseminarium i Vort Land Lolland, tilligemed den af Stiftet derover afgivne Betænkning. Og give Vi Eder hermed tilkjende, at Vi, efter de os derhos allerunderdanigst foredragne Omstændigheder, allernaadigst ville have fornævnte, af Sognepræsten for Skaarup Menighed, Dr. ph. Wedel, forfattede og herhos vedhæftede Plan til et Skolelærerseminariums Oprettelse sammesteds herved approberet. Og ville vi derhos allernaadigst overdrage Directionen for dette Seminarium til Stiftamtmanden og Biskoppen over Fyens Stift, samt til Dig, Os elskelig Etatsraad og Landsdommer Hans Koføed. Derefter I Eder allerunderdanigst have at rette og Vedkommende saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende Eder Gud! Skrevet paa Vort kongelige Residentsslot Frederiksberg den 3 Juni 1803.

Under Vor Kongelige Haand og Seigl.

Christian R.

(L. S.)

Moltke.

Colbjørnsen. Reiersen. Feddersen. Bülow. Monrad.

Lassen.

Rescriptet adresseres til følgende øvrighedspersoner.

Til Stiftamtmand Hr. Kammerherre Poul Rosenørn Gersdorff, Doctor theologiæ Hr. Tønne Bloch, samt Etatsraad og Landsdommer Hans Koføed, angaaende Approbation paa den af Sognepræsten i Skaarup, Dr. phil. Wedel, forfattede Plan til et Skolelærerseminariums Oprettelse sammesteds.“

Kopi af originalen i Odense Bispearkiv bragt i "Historiske Efterretninger om det kongelige Skolelærer – Seminarium i Skaarup i Fyen i Tidsrummet 1803 – 1853".

Den 3. juni 1803 betragtes på grundlag af ovennævnte rescript som Skårup Seminariums egentlige stiftelsesdag.

”Al begyndelse er svær” – således også for det nyetablerede seminarium i Skårup! Hvordan kunne man offentliggøre nyheden om seminariet i en tid, hvor stort set al kommunikation udelukkende foregik gennem ”mund til mund metoden”? Muligheden var Fyns eneste eksisterende avis med den prangende titel:

Fyens Stifts Kongelig allene privilegerede Adresse – Avis og Avertisse – ments - Tidende

På ovennævnte dato (29. august 1803) indrykker **P. A. Wedel** nedenstående ”annonce” i avisen (renskrift senere):

Da endnu nogle Pladser ere ubesatte paa det her i Skaarup ved Svendborg, i Overensstemmelse med Reglementet for det Westerborske Skolelærer-Institut, oprettede, og af Hs. Kgl. Majestæt under 3die Juni d. A. approberede Almu-Skolelærerseminarie: indbydes derved de unge Karle af Bondestanden, som søge sig antagne til disse ledige Pladser, for her at danes således, at de engang værdigen kunne forestaae et Drogne- eller Skolelærerembede, til at melde sig hos Undertegnede, så snart som muligt, og i det seneste inden 24de Septembris næstkommande, da Underviisningen, saavidt Antallet er fuldt, ufortøet tager sin Begyndelse. De Betingelser, under hvilke formeldte Personer kunne vente at blive antagne, ere kortelig følgende: 1) De maae have soldt deres 18de Aar. 2) De maae rigtig og særdisen kunne læse en dansk Bog; og have i det mindste saa mange Kundskaber inde, som der i Almindelighed fordrer af en god Konfirmant; have de tillige stort god Fremgang i Skrivning og Regning, er det saa meget desto bedre. 3) De maae medbringe en skriftlig Ansøgning til Seminariets heie Direction, Stiftets Drogighed, de Herr. Stiftamtmanden og Biskoppen, samt Hr. Statsraad og Landsdommer Koefoed, om at optages i Seminariet, og derhos forsøge sig med en Attest fra deres respective Sognepræster om deres Alder, Forhold, Kundskaber og Sjælevner. 4) Endelig maae de være i Stand til at udrede de til deres Opbold ved Seminariet medgaaende Omkostninger; hvilket dog, da Undertegnede Kgl. søge at anbringe de udenbys Seminarister i Kost og Logi hos billige og flikkelige Bønder i Nærheden af Seminariet, ikke skulle overgaae 30 Rdlr. aarslig; men maafee endog blive noget ringere for dem, som ville troeligen, efter Omstændighederne, gaae deres Vexter tilhaande. Fordelene, som tilstaaes Seminaristerne ved dette Institut, ere derimod følgende: 1) De nyde fri Undervis-

fortsættes >>>

ning, samt de til Undervisningen fornødne Bøger, Skrivmaterialier m. v. 2) De fritages for at tjene som Soldat og Matros; dog udslettes de ikke af Rullerne, forinden de efter 3 Aars Undervisning bevise, at de ere duelige til et Skolelærerembede. 3) De daglige Fritimer; 3 Uger i Pløjestiden; 4 Uger i Høsttiden; og 1 Uge i Julen kunne af Seminaristerne anvendes paa den Maade, som for Enhver synes mest passende. 4) De paa dette Seminarium dannede nydelige Fortrinsret til Befordring med de paa de andre kongelige Seminarier underviste Seminarister; og da dette skeer paa en Tid, da saa meget er gjort, og endnu meere, usejlsomt, vil blive gjort af vor landsfaderlige og vise Regjering, og dens saa virksomme og patriotiske Kancellie til Oplysnings og dens Udbrederes, Lærernes, Tars og Bedste, kan dette ej andet end aabne glade og kiønne Udsigter for dem, som bestemme sig til en saa hæderlig Stand. 5) Fattige Seminarister kunne formodentlig vente nogen Hjelp til Klæders o. d. Vedligeholdelse. De Hrr. Godsejere og Sognepræster paa Landet, og overalt enhver anden god og ædel Mand, som ynder Oplysning, og anseer dens Følger for velbædige for Menneskeheden, ombedes ærbødigst og venskabeligst, at understøtte dette mit Foretagende, og at bidrage til, at dette vorder Almuen bekendtgjort.

P. A. Wedel,
Skaarup Præstegaard pr. Doctor i Filosofien og Sognepræst
Nyborg d. 24 August 1803. for Skaarup Menighed i Fyen.

Original.

Da endnu nogle Pladser ere ubesatte paa det i Skaarup ved Svendborg, i Overensstemmelse med Reglementet for det Vesterborgske Skolelærerinstitut, oprettede, og af Hs. Kgl. Majestæt under 3die Juni d. A approberte Almue-skolelærerseminarie: indbydes herved de unge Karle af Bondestanden, som ønske sig antagne til visse ledige Pladser, for der at dannes saaledes, at de engang værdigen kunne forestaa et Dagne eller Skolelærerembede, til at melde sig hos Undertegnede, saasart som mueligt, og i det seneste inden 24de September førstkommende, da Undervisningen, saasart Antallet er fuldt, ufortøvet tager sin Begyndelse. De Betingelser, under hvilke formeldte Personer kunne vente at blive antagne, ere fortelig følgende: 1) De maae have fyldt deres 18de Aar. 2) De maae rigtig og færdigen kunne læse en Dansk Bog; og have i det mindste saa mange Kundskaber inde, som der i Almindelighed fordres af en god Konfirmant; have de tillige gjort god Fremgang i Skrivning og Regning, er det saa meget desto bedre. 3) De maae medbringe en skriftlig Ansøgning til Seminariets hele Direction, Stiftets Øvrighed, de Herr. Stiftsamtmanden og Biskoppen, samt Hr. Etatsraad og Landsdommer Koefoed, om at optages i Seminariet, og derhos forsyne sig med en Attest fra deres respective Sognepræster om deres Alder, Forhold, Kundskaber og Sjeleevner. 4) Endelig maae de være i Stand til at udrede de til deres Ophold ved Seminariet medgaaende Omkostninger; hvilke dog, da Undertegnede skal søge at anbringe de udenboes Seminarister i Kost og Logis hos billige og skikkelige Bønder i Nærheden af Seminariet, ikke skulle overgaae 30 Rdlr. aarlig; men maaskee endog blive noget ringere for dem, som ville troeligen, efter Omstændighederne, gaee deres Verter tilhaande. Fordelene, som tilstaaes Seminaristerne ved dette Institut, ere derimod følgende: 1) De nyde fri Undervis-

ning, samt de til Undervisningen fornødne Bøger, Skrivmaterialier m. v. 2) De fritages for at tjene som Soldat og Matros; dog udslettes de ikke af Rullerne, forinden de efter 3 Aars Undervisning bevise, at de ere duelige til et Skolelærerembede. 3) De daglige Fritimer; 3 Uger i Pløjestiden; 4 Uger i Høsttiden; og 1 Uge i Julen kunne af Seminaristerne anvendes paa den Maade, som for Enhver synes mest passende. 4) De paa dette Seminarium dannede nyde lige Fortrinsret til Befordring med de paa de andre kongelige Seminarier underviste Seminarister; og da dette skeer paa en Tid, da saa meget er gjort, og endnu meere, usejlsomt, vil blive gjort af vor landsfaderlige og vise Regjering, og dens saa virksomme og patriotiske Kancellie til Oplysnings og dens Udbrederes, Lærernes, Tars og Bedste, kan dette ej andet end aabne glade og kiønne Udsigter for dem, som bestemme sig til en saa hæderlige Stand. 5) Fattige Seminarister kunne formodentlig vente nogen Hjelp til Klæders o. d. Vedligeholdelse. De Hrr. Godsejere og Sognepræster paa Landet, og overalt enhver anden god og ædel Mand, som ynder Oplysning, og anseer dens Følger for velbædige for Menneskeheden, ombedes ærbødigst og venskabeligst, at understøtte dette mit Foretagende, og at bidrage til, at dette vorder Almuen bekendtgjort.

P. A. Wedel,
Skaarup Præstegaard pr. Doctor i Filosofien og Sognepræst
Nyborg d. 24 August 1803. for Skaarup Menighed i Fyen.

Renskrift af ovennævnte "annonce".

Det nyoprettede seminarium startede sin virksomhed den 5. oktober 1803, på hvilken dag de første elever blev prøvet forud for en optagelse, hvorefter den egentlige undervisning kunne påbegyndes den 1. november med 12 elever (et højere antal end de 8 seminarier i første omgang havde fået tilladelse til at starte med).

Undervisningen foregik i et rummeligt værelse i en af præstegårdens sidebygninger (østre fløj) – istandsat og vedligeholdt på **P. A. Wedels** bekostning.

2 af de første elever (**Jens Peter Jerndorf Storm** og **Hans Terkelsen Winther** blev allerede dimitteret i 1805, medens de øvrige 8 dimitteres i 1806.

Blandt disse 8 var den første "Skårup-dreng" på seminarierne, **Niels Jensen**, født i Skårup 1772. Han var lærer i Vejstrup indtil sin død den 17. januar 1828 (dødsårsag angivet i kirkebogen som "galdefeber").

Den første del af 1800-tallet blev karakteriseret af en række dårlige beslutninger, der resulterede i en større nedtur for Danmark. Vi mistede flåden til England i 1807, landet gik bankerot i 1813, vi mistede Norge, en handels- og landbrugskrise fulgte og Wienerkongressens beslutninger var et hårdt slag for landet. Økonomien var i de følgende år trykket helt i bund – der måtte spares på alle områder – også på skolevæsenet og dets institutioner på trods af, at Danmark i 1814 havde fået en ny lov om almueskolevæsenet, der slog fast, at alle børn havde pligt til at tage del i skoleundervisning fra de var 7 år til de blev konfirmeret.

Seminarierne skulle heller ikke gå fri. Pressen kunne i 1821 referere fra møder i kancelliet, hvor forslag til besparelser blev drøftet. Skulle man stoppe statens tilskud til seminarierne – eller blot til nogle af dem?

På Fyn var der nu 2 seminarier, Brahetrolleborg og Skårup, – kunne det ene mon ikke klare behovet?

Løsningen i første omgang blev, at man besluttede, at når **P. A. Wedel** ikke længere kunne forestå ledelsen af seminarierne i Skårup, ville man lukke det.

Fyns Stifts Kongelig allene privilegerede Adresse-Avis og Avertisse-ments-Tidende bragte den 23. januar 1821 følgende indlæg (*næste sider – original og renskrift*).

Offentlige Foranstaltninger. I Kollegialtidenden læses en Beretning fra den nedsatte Kommitter, bestaaende af Kammerherre Grev Moltke og Etatsraad Collin fra de Finantsdeputeredes, og Etatsraaderne Ørsted og Lassen fra Kancelliets Side, til at udarbejde Forslag til Seminarifondens Opretholdelse i Fremtiden, paa Grund af de i Aarene 1818 og 19, efter Ansøgning, bevilgede hyppige Fritageiser for den aarlige Afgift til benævnte Fond. Efter samme vil det høieste Antal af Elever, som fra samtlige Seminarier kunne dimitteres, være 75, og af de 3000 Skolelærerpladser i Danmark kan efter al Rimelighed 100 antages aarlig at blive vakante. Seminariernes Antal kan derfor paa ingen Maade formindskes. Det Jøenstrupske Skolelærer-Seminarium er det kostbareste og Kommitteen fandt, at dets Udgifter i alle Tilfælde ei burde overskride 5000 Rbd. Sølvs aarlig. Det Brahetrolleborgske er det næstældste i Riget og skylder sin Tilværelse fornemmelig afgangne Grev L. Nevenlows varme Jver for Almueskolevæsenets Forbedring. At nedlægge det, forbød blandt flere Grunde den, at Odense Hospital har en Kapital af 25,000 Rbd. Sølvs tilgode imod Pant i Seminariums Bygningen, som for Tiden neppe vilde udkomme ved Salg. Kommitteen skønnede saaledes ikke rettere end at det vilde være ønskeligt, at de nuværende Skolelærerseminarier fremdeles vedblive, med Undtagelse af det Skaarupske Seminarium, der vel, naar Amtsprovst Bedel ei længere kan vedblive at forestaae det, kunde nedlægges, efterdi det Brahetrolleborgske Seminarium, naar det har det Antal af Elever, hvilke det efter dets Indtætning kan modtage, uden Tvivl vil blive tilstrækkeligt for Jyens Stift og Øerne Als og Færøe. Udgifterne til samtlige fornødne Seminariers Opretholdelse ville for Eftertiden aarlig kunne afholdes med omtrent 13,000 Rbd. Sølvs. Ved at paalægge de geistlige Embeder Afgiften til Seminarifonden var Man især gaaet ud fra den Synspunkt, at der, med Hensyn til Statens Kræfter, er henlagt meget betydelige Indtægter til Geistligheden i Danmark. Omtrent 1000 Præster have Præstetienden af henved 317,000 Tdr. Hartkorn, foruden at en ikke ubetydelig Deel Kongetiender og nogle Kirketiender ere henlagte til Bispestolene, ogsaa til nogle enkelte Sognefald.

Fortsættes>>>

Til Præstegaardene er henlagt omtrent 8000 Tdr. Hartkorn, med et Areal af Agerland, vel ikke meget mindre end 60,000 Tdr.; foruden endeel Mensals eller Annergaarde. Geistlighedens har desuden Dværgtienden, en ikke ubetydelig Erstatning for Smaaaretsel, og paa mange Steder desuden den saakaldte Rannest og Midsommers Rente. Den har Offer og Accidentser og i Kjøbstæderne tillige Præstevænge. Men med Hensyn til Geistlighedens Kaar for Tiden har Kanscelliet allerunderdanigst andraget det Ruske for Hs. Majestæt, at Afgifterne af geistlige Embeder til Seminariifonden om muligt efterhaanden ganske maatte eftergives. Ifølge heraf har det under 3 dennes behaget Høistsamme at resolve: „Vi bifalde allernaadigst, at den Afgift af Kongetiender, som, ifølge Anordningen for Almueskolevæsenet paa Landet af 29 Juli 1814, hidtil har tilflydt Skoleklasserne, skal, fra indværende Aars 1ste Jan. tillægges Seminariifonden. Og har Bort danske Kanscellie at sørge for, hvorledes denne Afgift bekvemmeligst kan oppebæres. Ligeledes ville Vi og, at Gebyret af de igjennem bemeldte Bort Kanscellie udfærdigede Expeditioner, Bestallinger allene undtagne, skal forhøies med en $\frac{1}{8}$, til Fordeel for Seminariifonden. Saa bifalde Vi og, at Skolelærer Seminariet i Skårup i Fyen nedlægges, naar Amtsprovst Wedel ikke længer kan vedblive at forestaae samme.“ Endnu har en Resource været paatænkt, som, hvis den kan erholdes, sandsynligviis vil i Forbindelse med de, som foranført, allerede bevilgede Indtægter sætte Seminariifonden i Stand til, om nogen Tid, at undvære Bidrag af geistlige Embeder. Men formedels de Oplysninger, som i saa Henseende skulde indhentes, har endningen endelig Bestemmelse desangaaende kunnet tages.

Original.

Renskrift næste side>>>

Datidens "snørklede" formuleringer er ikke altid lige let at tolke. Artiklen indeholder – foruden bemærkningerne om en evt. senere nedlæggelse Skårup Seminarium – også forslag til en omprioritering af de økonomiske tilskud til skolevæsenet. På grund af gejstlighedens økonomiske krise, skal tilskud herfra til seminarierne afløses af midler flyttet fra almueskolevæsenet til seminarierne.

Offentlige foranstaltninger. I Kollegialtidende læses fra den nedsatte Komitee, bestaaende af Kammerherre Grev Moltke og Etatsråd Colin fra de Finansdeputeredes, og Statsraaderne Ørsted og Lassen fra Kancelliets Side, til at udarbejde Forslag til Seminariefondens Opretholdelse i Fremtiden, paa Grund af de i Aarene 1818 og 19, efter Ansøgning, bevilgede hyppige Fritagelser for den aarlige Afgift til benævnte Fond. Efter samme vil det høieste Antal af Elever, som fra samtlige Seminarier kunne dimitteres, være 75, og af de 3000 Skolelærerpladser i Danmark kan efter al Rimelighed 100 antages aarlig at blive vakante. Seminariernes Antal kan derfor paa ingen Maade formindskes. Det Jonstrupske Skolelærer-Seminarium er det kostbareste og Kommitteen fandt, at dets Udgifter i alle Tilfælde ei burde overskride 5000 Rbd. Sølv aarlig. Det Brahetrolleborgske er det næstældste i Riget og skylder sin Tilværelse fornemmelig afgangne Grev L. Reventlows varme Iver for Almueskolevæsenets Forbedring. At nedlægge det, forbød blandt flere Grunde den, at Odense Hospital har en Kapital af 25.000 Rbd. Sølv tilgode imod Pant i Seminariebygningen, som for Tiden neppe vilde udkomme ved Salg. Kommitteen skjønnede saaledes ikke rettere end at det vilde være ønskeligt, at de nuværende Skolelærerseminarier fremdeles vedblive, med Undtagelse af det Skaarupske Seminarium, der vel, naar Amtsprovst Wedel ei længere kan vedblive at forestå det, kunde nedlægges, efterdi det Brahetrolleborgske Seminarium, naar det har det Antal af elever, hvilket det efter dets Indretning kan modtage, uden Tvivl vil blive tilstrækkeligt for Fyens Stift og Øerne Als og Ærøe. Udgifterne til samtlige fornødne Seminariers Opretholdelse ville for Eftertiden aarlig kunne afholdes med omtrent 13,000 Rbd. Sølv. Ved at paalægge de geistlige Embeder Afgiften til Seminariefonden var Man især gaaet ud fra den Synspunkt, at der, med Hensyn til Statens Kræfter, er henlagt meget betydelige Indtægter til Geistligheden i Danmark. Omtrent 1000 Præster have Præstetienden af henved 317,000 Tdr. Hartkorn, foruden at en ikke ubetydelig Deel Kongetiender og nogle Kirketiender ere henlagte til Bispestolene, ogsaa til nogle enkelte Sogne kald.

Fortsættes>>>

Til Præstegaardene er henlagt omtrent 8000 Tdr. Hartkorn med et areal af Agerland, vel ikke meget mindre end 60,000 Tdr.; foruden en deel Mensal eller Annergaarde. Geistligheden hæver desuden Kvægtiende, en ikke ubetydelig Erstatning for Smaarebsel, og paa mange Steder derudover den saakaldte Rannest og Midsommers Rente. Den haver Offer og Accidentser og i Kjøbstæderne tillige Præstepenge. Men med Hensyn til Geistlighedens Kaar for Tiden har Kancelliet allerunderdanigst andraget det Ønske for Hs. Majestæt, at Afgivterne af geistlige Embeder til Seminariefonden om muligt efterhaanden ganske maatte eftergives.. Ifølge heraf har det under 3 dennes behaget Højstsamme at resolve: "Vi bifalde allernaadigst, at den Afgift af Kongetiende, som, ifølge Anordningen for Almueskolevæsenet paa Landet af 29 Juli 1814, hidtil har tilflydt Skolekasserne, skal fra indeværende Aars 1ste Jan. tillægges Seminariefonden. Og har vort danske Kancellie at sørge for, hvorledes denne Afgift beqvemmeligt kan oppebæres. Ligeledes ville Vi og, at Gebyret af de igjennem bemeldte Vort Kancellie udfærdigede Expeditioner, Bestallinger alene undtagne, skal forhøjes med en 1/8, til Fordeel for Seminariefonden. Saa bifalde Vi og, at Skolelærer Seminariet i Skaarup i Fyen nedlægges, naar Amtsprovst Wedel ikke længer kan vedblive at forestaa samme." Endnu har en Ressource været paa-tænkt, som hvis den kan erholdes, sandsynligvis vil i Forbindelse med de, som foranført, allerede bevilgede Indtægter sætte Seminariefonden i Stand til, om nogen Tid, at undvære Bidrag af geistlige Embeder.. Men formedelst de Oplysninger, som i saa Henseende Skulde indhentes, har endnu ingen endelig Bestemmelse desangaaende kunnet tages.

Renskrift.

Der er de næste par år stadig økonomisk krise i landet. Nye besparelsesforslag fremsættes. Der rejses nu bl.a. debat om skolelærerseminariernes eksistensberettigelse.

Kancelliet udsender en skrivelse til seminariedirektionerne på baggrund af et forslag fra kommissionen til forbedring af geistlighedens kår. Man vil have undersøgt, om ikke samtlige almue-skolelærere-seminarier kunne nedlægges, og om deres formål kunne opfyldes på en mindre bekostelig måde.

I "Fyns Stifts Kongelig alene Priviligerede Adresse-Avis og Avertissements-Tidende" den 10. oktober 1822 kan nedenstående indlæg læses:

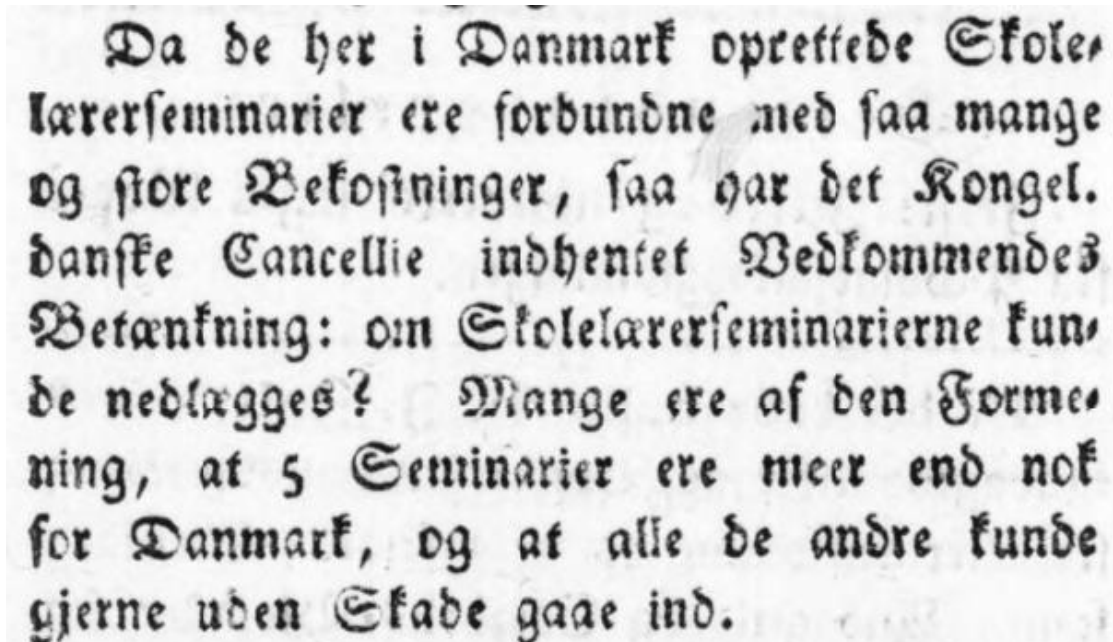
Fremdeles er under 6 August d. A. udgaaet følgende Kancellie-Cirkulære til samtlige Seminarie-Direktioner, Biskopper og Amtsskole-Direktioner i Danmark: „Hs. Majestæt har, efter af Kancelliet allerunderdanigst at have ladet sig foredrage de af den dertil anordnede Kommission udarbejdede Forslag til Geistlighedens Kaars Forbedring i Danmark, blandt andet allernaadigst resolveret: at dette Kollegium har at undersøge, om ikke samtlige Almue-Skolelærer-Seminarier ganske kunde ophæves, og det ved dem tilsigtede Øiemed, paa anden og mindre bekostelig Maade, opnaaes, samt derom, inden dette Aars Udgang, at nedlægge allerunderdanigst Forestilling“.

Original.

Fremdeles er under 6 August d. M. udgaaet følgende Kancellie-Cirkulære til samtlige Seminarie-Direktioner, Biskopper og Amtsskole-Direktioner i Danmark: "Hs. Majestæt har, efter af Kancelliet allerunderdanigst at have ladet sig foredrage de af den dertil anordnede Kommission udarbejdede Forslag til Geistlighedens Kaars Forbedring i Danmark, blandt andet allernaadigst resolveret: at dette Kollegium har at undersøge, om ikke samtlige Almue-Skolelærer-Seminarier ganske kunde ophæves, og det ved dem tilsigtede Øiemed, paa anden og mindre bekostelig Maade, opnaaes. samt derom, inden dette Aars Udgang, at nedlægge allerunderdanigst Forestilling".

Renskrift.

”Lolland Falsters Stifts Kongelig privilegerede Adresse – Contours Efterretninger”
bringer de 22. december 1922 denne meddelelse:

Da de her i Danmark oprettede Skole-
lærerseminarier ere forbundne med saa mange
og store Befolkninger, saa har det Kongel.
danske Cancellie indhentet Vedkommendes
Betænkning: om Skolelærerseminarierne kunde
nedlægges? Mange ere af den Forme-
ning, at 5 Seminarier ere meer end nok
for Danmark, og at alle de andre kunde
gjerne uden Skade gaae ind.

Original.

Da de her i Danmark oprettede Skole-
lærerseminarier ere forbundne med saa mange
og store Befolkninger, saa har det Kongel.
danske Cancellie indhentet Vedkommendes
Betænkning: om Skolelærerseminarierne kunde
nedlægges? Mange ere af den Forme-
ning, at 5 Seminarier ere meer end nok
for Danmark, og at alle de andre kunde
gjerne uden Skade gaae ind.

Renskrift.

Før endelige beslutninger træffes, fokuseredes der atter på de økonomiske aspekter, ligesom mange af de forespurgte skoledirektioner meget bestemt havde udtalt sig mod de påtænkte seminarienedlæggelser, hvilket nok havde påvirket kancelliet.

Det viste sig, at Skårup Seminarium havde en stor fordel i forhold til Brahetrolleborg Seminarium.

Udgiften til driften af Skårup Seminarium beløb sig kun til 500 Rdl. årligt, medens det tilsvarende kostede 2100 Rdl. årligt at drive Brahetrolleborg Seminarium, bl. a. fordi eleverne boede og fik kost på skolen. Desuden havde Skårup Seminarium et større elevantal end Brahetrolleborg.

Sagen om de fremtidige seminariers stilling behandledes i efteråret og de endelige beslutninger kunne læses i november måned 1824 i:

”Den til Forsendelse med de Kongelige Rideposter privilegerede Danske Stiftstidende” – Tillæg til den Danske Statstidende.*(renskrift efter original)*

Her slås det fast hvilke seminarier, der skal nedlægges og hvilke der får lov til at fortsætte. I artiklen redegøres endvidere for ændringer i ”Reglement for undervisningen ved seminarierne”. Der skal nu lægges vægt på (og aflægges prøve) i teoretisk og praktisk duelighed i undervisning.

Der ændres også på optagelsesprocedurerne. Nye elever skal indtræde i den klasse deres kundskaber berettiger til. Ligeledes skal alle, der ikke har været undervist ved et seminarium, men besidder de nødvendige kvalifikationer, kunne få tildelt en dimissionsattest og have adgang til embeder på lige fod men dimittender, der har gennemgået en hel seminarienuddannelse.

Der redegøres for forskellige tiltag med henblik på at styrke økonomien bl.a. ved at fremtidige elever på seminarierne ved optagelse skal betale et gebyr på 10 rigsdaler, medens personer, der blot indstiller sig til eksamen skal erlægge et gebyr på 20 rigsdaler.

Det hele minder ikke så lidt om nutidens bestræbelser på at få budgetter til at hænge sammen i økonomiske krisetider.

Efter allerunderdanigst Foreskilling fra det høiføngelige Danske Cancellie har Hs. Majestæt behaget under 8de d. N. alernaadigst at resolvere:

”Vi befalde allernaadigst, at Brædtrolleborg Skolelærer-Seminarium i Høen og Borris Seminarium i Ribe Stift snarest mulig nedlægges, og at de ved disse tvende Seminarier ansatte Lærere, fra 1ste October d. N., nyde de dem tillagte Gager i Egenkab af Bortpenge, hvilke overtages af den afslægtende Pensionfond. Fra samme Tid ophører det forsmældte Seminarium fra Odense Communitet tillagte aarlige Bidrag. De øvrige i Danmark værende Seminarier, nemlig Joensstrups og indtil videre Vesterborgs for Sjællands samt Lolland; Falsters Stifter, Skaarup for Sjærs Stift, samt Als og Kræse, Sneksted for Aalborg og Viborg Stifter, og Longbye for Aarhus og Ribe Stifter, blive at opretholde. Dog ville Vi, at Gagerne ved Joensstrups Seminarium, ved foreskaldende Vacancer, nedlægges i Overensstemmelse med Bort under Dags Dato derom afgivne allerhøieste Resolution. Saa ville Vi og i det foreskrevne Reglement for Underviisningen ved Seminarierne have gjort den Forandring, at Kundskab om Verdensbygningen, Geometrie, almindelig Verdens og nyere Religions-Historie, samt populair Anthropologie i pædagogisk Hensyn, saa og Landhusholdning ikke mere, som sædvanligt Underviisningsfag, skulle læres ved Skolelærer-Seminarierne; men at derimod herester ved Dimissions-Examen skal i Seminarierne aflægges Prove paa theoretisk og practisk Duellighed til den indbørdes Underviisningsmethodes Anvendelse, og den Character, som derfor meddeles, konyne i særdeles Betragtning ved Hoved-Characterens Bestemmelse, saaledes at denne ikke bliver højere, end den for hien Duellighed erhvervede Character, samt at enhver, der herester antages som Elev i et Skolelærer-Seminarium, strax skal indtræde i den Klasse, hvortil han, efter sine Forkundskaber, henhører, og dimitteres fra Seminariet ved første Dimissions-Examen, efterat han dertil findes moden. Endvidere er Bort Cancellie bemyndiget til at tillade dem, der, uden at være underviste ved et Seminarium, tiltroe sig den fornødne Duellighed til Kirkesanger- og Skolelærer-Embeder, at underkaste sig Dimissions-Examen ved et af Skolelærer-Seminarierne lige med dets Elever, og, naar samme udfalder saaledes, at de kunne erholde Dimissions-Attest, indrømme dem lige Afgang til slige Embeder med dimitterede Seminarister.

Original.

Fortsættes>>>

Jøbrigt er det Vor Villie, at Seminariifonden skal vedligeholde de tilbageblivende Seminarier og opfylde de øvrige samme paahvilende Forpligtelser, og deriblandt at forrente og afdrage sin Gjeld, ligesom den og endvidere har at afgjøre den Gjeld, hvori Brædtrolleborg Seminarium staaer til Odense Hospital, forsaavidt det Hospitalet givne Pant og Seminariets øvrige Activa, der hjemfalde til Fonden, ei dertil maatte tilstrække.

Saa har og det ved Vor allerhøieste Resolution af 16de Juni 1815 Fonden tilslaget Overskud af de 10 Stiftskirker i Sjælland, saavel som og de disse Kirker tilhørende Capitaler, igjen afgives fra Fonden for at anvendes til at afbetale den Gjeld, som af Sjællands Stifts-Øvrighed er contraheret til Istandjættelsen af St. Bendts Kirke i Ringsted, i Anledning af den samme overgaaede Jildebrand, og i Fremtiden at benyttes til at komme andre fattige Kirker i Stiftet, især Landsbykirker, til Hjelp. Dog beholder Seminariifonden de alt oppebaarne Indtægter, saavel som dem, der endvidere maatte falde for dette Aar, imod at udrede de imidlertid paagaende Udgifter.

For at sætte Fonden i Stand til at bære alle de dem paaliggende øvrige Byrder, ville Vi, foruden de øvrige samme hidtil ansætte Indtægter, med den Undtagelse, som fløder af det, Vi allernaadigst have bestemt angaaende ovenmeldte Stiftskirker, have de ved Vor allerhøieste Resolution af 3die Januar 1821, til Bedste for Seminariifonden, med 12½ p. Ct. forhøiede Gebyrrer af de Expeditioner, som udfærdiges igjennem Vort danske Cancellie, Bestallinger alene undtagne, forhøiet med endnu andre 12½ p. Ct. af det Belsb, som de inden hiin i Aaret 1821 paabudne Førogelse udgjorde, fra hvilken nye Tillægs-Afgift, der ligeledes tilfalder bemeldte Fond, dog, foruden Bestallinger, Bevillinger til at sidde i uskiftet Boe blive at undtage. Fremdeles skal enhver, som for Fremtiden optages paa et Seminarium, til Seminariifonden betale en aarlig Kjendelse af 10 Rbd. Solv, og enhver, som, uden at være underviist ved et Seminarium, underkaster sig Dimissions-Examen ved et saadant, eengang for alle erlægge en Kjendelse af 20 Rbd. Solv til samme Fond; for hvilken Indtægt hver Seminariiforstander har at aflægge Regnskab til Vort Cancellie, efter de Regler, som af dette foreskrives sam.

Endelig ville Vi, at den i Vor allerhøieste Resolution af 19de Juli 1822 Seminariifonden tilstaaede overordentlige Understøttelse fra Vore Finantser af 4500 Rbd. Solv, endnu udbetales samme for Aarene 1823 og 1824 med ialt 9000 Rbd. Solv, samt at den fremdeles i de 5 paa hianden følgende Aar, fra 1825 — 29, begge inclusive,

Original.

Fortsættes>>>

nyder et Tilskud af 2000 Rbd. Sølv aarligen af Vor Kasse, hvortil
mod det er Vor Billie, at ingen videre Understøttelse nogenfinde til-
staaes bemeldte Fond af Vor Kasse, men at Vort Cancellie serger for,
at Seminariifonden, ved Hjælp af de den anviste Indtægter, tilbø-
ligen vedligeholder Seminarierne og opfylder de Fondens iøvrigt paa-
hvilende Forpligtelser, samt in specie afdrager saa meget som muel-
ligt paa dens Gjæld."

Original.

Efter allerunderdanigst Forestilling fra det højkongelige Danske
Cancellie har Hs. Majestæt behaget under 8de d. M. allernaadigst at
resolvere:

"Vi bifalde allernaadigst, at Brahetrolleborg Skolelærer-Semina-
rium i Fyen og Borris Seminarium i Ribe Stift snarest mulig ned-
lægges, og at de ved disse tvende Seminarier ansatte Lærere, fra
1ste October d. A., nyde de dem tillagte Gager i Egenskab af Part-
penge, hvilke overtages af den aftagende Pensionsfond. Fra same-
me Tid ophører det førstmeldte Seminarium fra Odense Communitet
tillagte aarlige Bidrag. De øvrige i Danmark værende Seminarier,
nemlig Joenstrups og indtil videre Vesterborgs for Sjællands samt
Lolland-Falsters Stifter, Skaarup for Fyens Stift, samt Als og
Ærøe, Snedsted for Aalborg og Viborg Stifter, og Lyngbye for
Aarhus og Ribe Stifter, blive at opretholde. Dog ville Vi, at
Gagerne ved Joenstrups Seminarium, ved forefaldende Vacancer,
nedsættes i Overensstemmelse med Vor under Dags Dato derom
afgivne allerhøieste Resolution. Saa ville Vi og i det foreskrevne
Reglement for Undervisningen ved Seminarierne have gjort den
Forandring, at Kundskab om Verdensbygningen, Geometrie, almin-
delig Verdens og nyere Religionshistorie, samt populair Anthropol-
ogie i pædagogisk Hensyn, saa og Landhuusholdning ikke mere, som
særskilte Undervisningsfag, skulle læres ved Skolelærer-Semina-
rierne; men at derimod herefter ved Dimissionsexamen skal i Semi-
narierne aflægges Prøve paa theoretisk og practisk Duelighed til den
indbyrdes Undervisningsmetodes Anvendelse, og den Character,
som derfor meddeles, komme i særdeles Betragtning ved Hoved-Char-
acterens Bestemmelse, saaledes at denne ikke bliver højere, end den
for hiin Duelighed erhvervede Character, samt at enhver, der her-
efter antages som Elev i et Skolelærer-Seminarium, strax skal ind-
træde i den Klasse. hvortil han, efter sine Forkundskaber, henhører,
og dimitteres fra Seminariet ved første Dimissions-Examen, efterat
han dertil findes moden. Endvidere er Vort Cancellie bemyndiget
til at tillade dem, der, uden at være underviste ved et Seminarium,
tiltrode sig den fornødne Duelighed til Kirkesanger og Skolelærer-Em-
beder, at underkaste sig Dimissions-Examen ved et af Skolelærer-
Seminarierne lige med dets Elever, og, naar samme udfalder saa-
ledes, at de kunne erholde Dimissions-Attest, indrømme dem lige
Afgang til slige Embeder med dimitterede Seminarister.

Renskrift.

Fortsættes>>>

I øvrigt er det Vor Villie, at Seminariefonden skal vedligeholde de tilbageblivende Seminarier og opfylde de øvrige samme paahvilende Forpligtelser, og deriblandt at forrente og afdrage sin Gjeld, ligesom den og endvidere har at afgjøre den Gjeld, hvori Brahetrolleborg Seminarium staaer til Odense Hospital, forsaavidt det Hospitalet givne Pant og Seminariets øvrige Activa, der hjemfalde til Fonden, ei dertil maatte tilstrække.

Saa bør og det ved Vor allerhøieste Resolution af 16de Juni 1815 Fonden tillagte Overskud af de 10 Stiftskirker i Sjælland, saavel som og de disse Kirker tilhørende Capitaler, igjen afgives fra Fonden for at anvendes til at afbetale den Gjeld, som af Sjællands Stifts-Øvrighed er contraheret til Istandsættelsen af St. Bendts Kirke i Ringsted, i Anledning af den samme overgaaede Ildebrand, og i Fremtiden at benyttes til at komme andre fattige Kirker i Stiftet, især Landsbykirker, til Hjelp. Dog beholder Seminariefonden de alt oppebaarne Indtægter, saavelsom dem, der endvidere maatte falde for dette Aar, imod at udrede de imidlertid paagaaende udgifter.

For at sætte Fonden i stand til at bære alle de dem paaliggende øvrige Byrder, ville Vi, foruden de øvrige samme hidtil anvendte Indtægter, med den Undtagelse, som af det, Vi allernaadigst have bestemt angaaende ovenmeldte Stiftskirker, have de ved Vor allerhøieste Resolution af 3die Januar 1821, til Bedste for Seminariefonden, med 12½ p. Ct. forhøiede Gebyrer af de Expeditioner, som udfærdiges igjennem Vort danske Cancellie, Bestallinger alene undtagne, forhøiet med endnu andre 12½ p. Ct. af det Beløb, som de inden hiin i Aaret 1821 paabudne Forøgelse udgjorde, fra hvilken nye Tillægs-Afgift, der ligeledes tilfalder bemeldte Fond, dog, foruden Bestallinger, Bevillinger til at sidde i uskiftet Boe blive at undtage. Fremdeles skal enhver, som for Fremtiden optages paa et Seminarium, til Seminariefonden betale en aarlig Kjendelse af 10 Rdl. Sølv, og enhver, som, uden at være underviist ved et Seminarium, underkaster sig Dimissions-Eksamen ved et saadant, eengang for alle erlægge en Kjendelse af 20 Rdl. Sølv til samme Fond; for hvilken Indtægt hver Seminarieforstander har at aflægge Regnskab til Vort Cancellie, efter de regler, som af dette foreskrives ham.

Endelig ville Vi, at den i Vor allerhøieste Resolution af 19de Juli 1822 Seminariefonden tilstaaede overordentlige Understøttelse fra Vore Finantser af 4500 Rdl. Sølv, endnu udbetales samme for Aarene 1823 og 1824 med i alt 9000 Rdl. Sølv, samt at den fremdeles i de 5 paa hinanden følgende Aar, fra 1825 – 29, begge inclusive

Renskrift.

Fortsættes>>>

nyder et Tilskud af 2000 Rdl. Sølv aarligen af Vor Kasse, hvori-
mod det er Vor Villie, at ingen videre Understøttelse nogensinde til-
staaes bemeldte Fond af Vor Kasse, men at Vort Cancellie sørger for,
at Seminariefonden, ved hjælp af de den anviiste Indtægter, tilbør-
ligen vedligeholder Seminarierne og opfylder de Fonden iøvrigt paa-
hvilende Forpligtelser, samt in specie afdrager saa meget som mu-
ligt paa dens Gjeld.

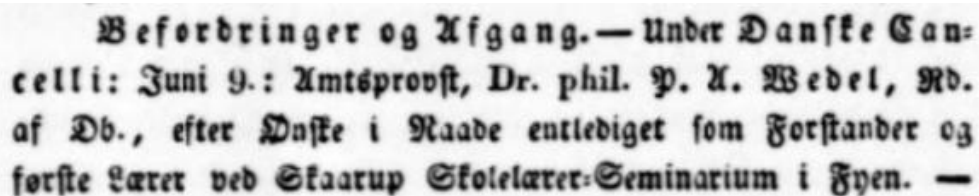
Renskrift.

Skårup Seminariums eksistens var nu reddet – i hvert fald i en årrække fremover, og seminariet dimitterer gennem den næste 10-års periode et stabilt antal afgangselever på ca. 16-17 pr. årgang. Det betyder, at seminariet med 3 klasser rummer ca. 50 elever, og man erkender nødvendigheden af at seminariet behøver en ny bygning for på en tilfredsstillende måde at kunne rumme de mange elever.

Seminariedirektionens nye medlemmer, **biskop Faber** og Fyns daværende kongelige guvernør (den senere **kong Christian VIII**) var fortalere for, at seminariet skulle have sin egen selvstændige bygning og ikke nøjes med en udbygning af præstegårdslængen, som havde været hjemsted siden starten i 1803.

Pastor og seminarieforstander **P. A. Wedel** (præst for både Skårup og Tved menigheder) var nu en ældre mand, og man mente, at en yngre skulle overtage ledelsen af seminariet i forbindelse med en kommende omorganisering.

P. A. Wedel entlediges (*afskediges*) derfor i 1835 i nåde som forstander ved Skårup Seminarium.

Befordringer og Afgang. — Under Danske Can-
celli: Juni 9.: Amtsprovst, Dr. phil. P. A. Wedel, Rd.
af Db., efter Ønske i Naade entlediget som Forstander og
første Lærer ved Skaarup Skolelærer-Seminarium i Fyen. —

Kjøbenhavnsposten, 4. juli 1835.

Original.

Befordringer og Afgang. --- Under Can-
celli: Juni 9. : Amtsprovst, Dr. phil. P. A. Wedel, *Rd.
af Db, efter Ønske i Naade *entlediget som Forstander og
første Lærer ved Skaarup Skolelærer-Seminarium i Fyen.
Rd. af Db. = Ridder af Dannebrog
entlediget = afskediget

Renskrift.

I forbindelse med sin afgang bliver P. A. Wedel udnævnt til "Ridder af Dannebrogen" med rang i 3. rangklasse nr. 9.

Amtsprovst for Sunds,
Gudme, Salling og Vinding Herreder, samt Sognepræst
for Skaarup og Tvede Menigheder i Svendborg Amt, P.
A. Wedel, Ridder af Dannebrogen, tillagt Rang i Rang-
forordningens tredje Klasse Nr. 9;

Original.

Fyens Stifts Kongelig alene privilegerede Adresse-Avis og Avertissements-Tidense, 7. juli 1835.

Amtsprovst for Sunds,
Gudme, Salling og Vinding Herreder, samt Sognepræst
for Skaarup og Tvede Menigheder i Svendborg Amt, P.
A. Wedel, Ridder af Dannebrogen, tillagt Rang i Rang-
forordningens tredje Klasse Nr. 9;

Renskrift.

P. A. Wedel bevarer indtil videre stillingerne som sognepræst for både Skårup og Tved sogne. Han dør i Skårup den 23. maj 1842.

Efter hans død rejste tidligere elever et mindesmærke for ham på Skårup Kirkegård. Her står det endnu (og "skriger" på vedligeholdelse).

I første omgang nøjedes man med at konstituere en forstander for seminariet (pr. 8. december 1835). Valget faldt på **D. A. Holberg** (*Diderik August*), som var lærer ved Borgerskolen i Roskilde.

— 8de: hidtilværende

ordineret Catechet og første Lærer ved Borgerskolen i Roskilde,
D. A. Holberg, i Kraft af den Cancelliet ved allerhøieste
Resolution af 9de Juni d. A. givne Bemyndigelse, meddeelt
Constitution til interimistisk at fungere som Forstander og 1ste
Lærer ved Skaarup Skolelærer Seminarium i Fyen. —

Original.

Kjøbenhavnsposten, 13. december 1835.

--- 8de: hidtilværende

ordineret *Catechet og første Lærer ved Borgerskolen i Roskilde,
D. A. Holberg, i Kraft af den Cancelliet ved allerhøieste
Resolution af 9de Juni d. A. givne Bemyndigelse, meddeelt
Constitution til *interimistisk at fungere som Forstander og 1ste
Lærer ved Skaarup Skolelærer Seminarium i Fyen. ---
Catechet = underviser i religion
interimistisk = midlertidig

Renskrift.

Ved en kongelig resolution bestemtes det, at der skulle indkøbes jord til opførelse af en ny seminariebygning. Valget faldt på en huslod, der grænsede op til præstegårdens have, fordi den kommende forstander ligeledes, når Wedel trådte tilbage som sognepræst, også skulle være fungerende sognepræst.

Det blev således **D. A. Holberg**, der kom til at lede seminariet under dets omdannelse.

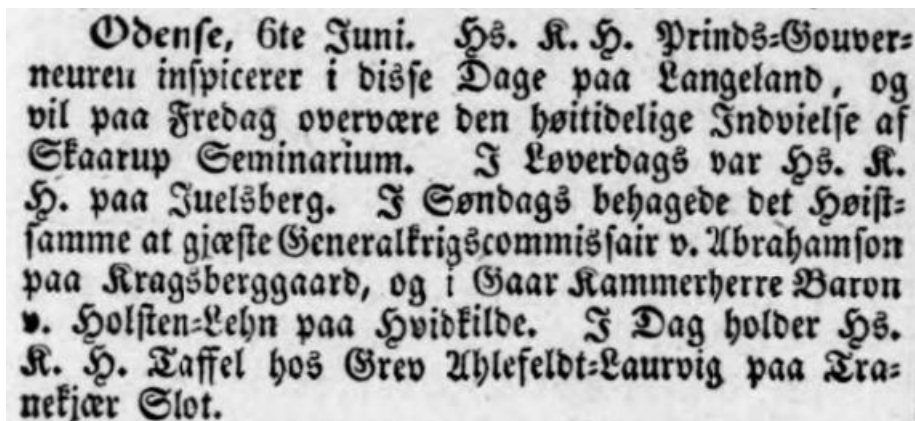
Den nye hovedbygning blev opført i løbet af 1836 med en pris af 5000 Rdl. og kunne indvies den 9. juni 1837 i overværelse af en talrig forsamling – heriblandt **Hans Kongelige Højhed, "Gouverneuren over Fyen"** – den senere kong **Christian den VIII.** Den nye bygning blev i 1841 suppleret med et gymnastikhus.

"Gouverneuren" havde i øvrigt en travl periode i starten af juni måned. Besøget i Skårup var indlagt i et omfattende besøgsprogram, som omtales i:

>>>

Den til Forsendelse med Brevposterne Kongelig allernaadigst (alene) privilegerede Aarhus Stifts-Tidense, 9. juni 1837.

Odense, 6te Juni. Hs. K. H. Prinds-Gouverneuren inspicerer i disse Dage paa Langeland, og vil paa Fredag overvære den høitidelige Indvielse af Skaarup Seminarium. I Løverdags var Hs. K. H. paa Juelsberg. I Søndags behagede det Høist-samme at gjæste Generalkrigscommissair v. Abrahamsen paa Kragssberggaard, og i Gaar Kammerherre Baron v. Holsten-Lehn paa Hvidkilde. I Dag holder Hs. K. H. Taffel hos Grev Ahlefeldt-Laurvig paa Tra-nekjær Slot.

Original.

Odense, 6te Juni. Hs. K. H. Prinds-Gouverneuren inspicerer i disse Dage paa Langeland, og vil paa Fredag overvære den høitidelige Indvielse af Skaarup Seminarium. I Løverdags var Hs. K. H. paa Juelsberg. I Søndags behagede det Høist-samme at gjæste Generalkrigscommissair v. Abrahamsen paa Kragssberggaard, og i Gaar Kammerherre Baron V. Holsten-Lehn paa Hvidkilde. I Dag holder Hs. K. H. Taffel hos Grev Ahlefeldt-Laurvig paa Tra-nekjær Slot.

Renskrift.

D. A. Holberg var seminariets forstander indtil 1850, hvorefter han foretrak dels en politisk karriere samt et andet præsteembede.

Ny seminarieforstander og sognepræst i Skårup sogn blev i 1851 **J. Chr. Schurmann** (*Jens Christoffer*).

J. C. Schurmann,
til Sognepræst for Skaarup Mhd. i Jyens Stift, og til For-
stander for Skaarup Skolelærer-Seminarium; Cand. theol.

Original.

Kongelig allernaadigst privilegerede Viborg Stifts-Tidende, 29. marts 1851.

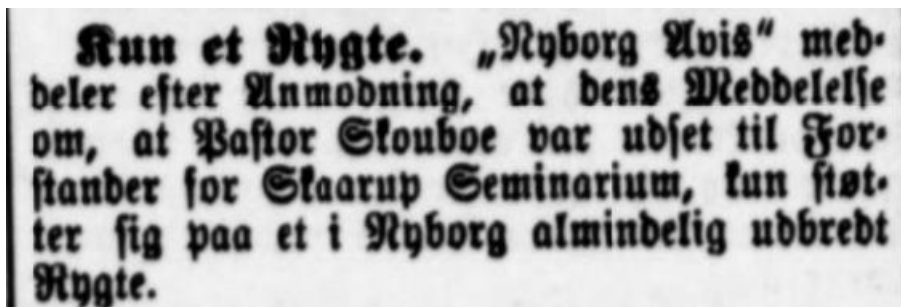
J. C. Schurmann,
til Sognepræst for Skaarup Mhd. i Fyens Stift, og til For-
stander for Skaarup Skolelærer – Seminarium;

Renskrift.

I begyndelsen af hans periode rundede seminariet de første 50 år. Det blev den 5. oktober 1853 fejret ved en større festlighed, der blev overværet af mange autoriteter samt en talrig skare af lærere udgået fra seminariet gennem årene. **Schurmann** blev den længst residerende forstander i seminariets historie, idet han bestred posten i 40 år – indtil 1891.

Denne lange årrække blev en stabil periode i seminariets historie. Elevtallet var gennem seminariets næste 50 år mellem 60 – 80 elever pr. år.

Ny forstander i 1891 blev **C. F Skouboe** (*Carl Frederik*). Også dengang løb rygterne hurtigere end realiteterne.

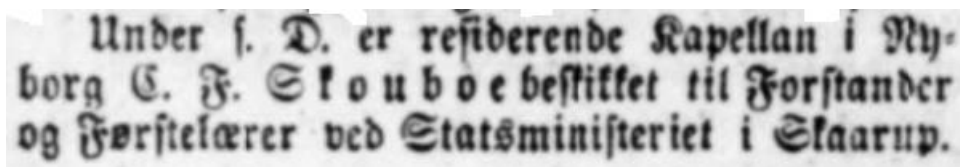
Original.

Viborg Stifts-Tidende, 14. juli 1891.

Kun et Rygte. "Nyborg Avis med-
deler efter Anmodning, at dens Meddelelse
om, at Pastor Skouboe var udset til For-
stander for Skaarup Seminarium, kun støt-
ter sig paa et i Nyborg almindelig udbredt
Rygte.

Renskrift.

Rygtet om **C. F. Skouboe** talte dog sandt. Ansættelsen blev bekræftet en god månedstid senere.

Under f. D. er residerende Kapellan i Nyborg C. F. Skouboe beskikket til Forstander og Førstelærer ved Statsministeriet i Skaarup.

Original.

Nationaltidende, 22. august 1891.

Under f. D. er residerende Kapellan i Nyborg C. F. Skouboe beskikket til Forstander og Førstelærer ved Statsseminariet i Skaarup.

Renskrift.

Det var ved **Schurmanns** afgang besluttet, at stillingen som forstander skulle adskilles fra sognepræsteembedet, men det endte alligevel med, at **C. F. Skouboe** varetog begge funktioner.

Skouboes interesse var primært forstanderstillingen ved seminariet. Han fremkom derfor med nye ideer om seminariestrukturen.

Han foreslog, at seminarierne flyttedes fra de små landsbysamfund til de større byer. Dermed bragte han sit eget seminariums eksistens i Skårup i fare, idet han foreslog det flyttet til Odense.

Der foregik nu en debat på landsplan om fordele og ulemper ved dels at bevare seminarierne på landet eller flytte dem til købstæderne.

Denne debat – såvel som andre – angående de danske seminarier – blev fyldigt dækket af den danske presse.

Af anvendte argumenter kan bl.a. nævnes:

En flytning til købstæderne ville give de kommende lærere en lettere adgang til videregående dannelse.

En bevaring af seminarierne på landet gav mere ro til læsning.

Desuden debatteredes problematikken omkring seminarieforstanderembedets kobling med embedet som sognepræst.

Seminarierne. „Fyns Tidende“ har fra agtet Haand modtaget følgende:

To Spørgsmaal om disse Lærestalter har jævnlig været drøftede: om de skal ligge paa Landet eller i Byerne, og om Forstanderembedet skal være et selvstændigt Embede, eller om det er rigtigt, at det — som hidtil — er forbundet med et Præsteembede.

De, som har holdt paa, at Seminarierne helst skulde ligge paa Landet, have anført, at de fleste Elever paa disse Lærestalter komme fra Landet og igen vende tilbage dertil, hvorfor det ikke er ønskeligt, at de faa Smag paa Købstadslivet, lige som det ogsaa gøres gældende, at der paa Landet er mere Ro til Læsning. Til Forsvar for at vælge Købstæderne er der anført, at det mindre heldige Særkende, som ikke saa sjældent klæber ved Seminarister og Lærere, snarere vilde blive afslebet i Byerne, og at disse, Købstæderne, navnlig de større, give lettere Afgang til videregaaende Dannelse.

Seminarierne. „Fyns Tidende“ har fra agtet Haand modtaget følgende:

To Spørgsmaal om disse Lærestalter har jævnlig været drøftede: om de skal ligge paa Landet eller i Byerne, og om Forstanderembedet skal være et selvstændigt Embede, eller om det er rigtigt, at det - som hidtil - er forbundet med et Præsteembede.

De, som har holdt paa, at Seminarierne helst skulde ligge paa Landet, have anført, at de fleste Elever paa disse Lærestalter komme fra Landet og igen vende tilbage dertil, hvorfor det ikke er ønskeligt, at de faa Smag paa Købstadslivet, lige som det ogsaa gøres gældende, at der paa Landet er mere Ro til Læsning. Til Forsvar for at vælge Købstæderne er der anført, at det mindre heldige Særkende, som ikke saa sjældent klæber ved Seminarister og Lærere, snarere vilde blive afslebet i Byerne, og at disse, Købstæderne, navnlig de større, give lettere Afgang til videregaaende Dannelse.

At udsondre Forstanderembedet fra Præstegerningen er der meget som taler for, det synes at være indlysende, at en Seminarieforstander maa have nok at bestille, naar han fuldt ud skal opfylde de Pligter, som paaligge ham som Leder af en saa betydningsfuld Undervisningsanstalt; i vore Dage, da Pædagogik er bleven en Videnskab, er der endnu mere, som taler for en Udsondring af Forstanderembedet fra Præsteembedet.

Bægge disse Spørgsmaal skal efter Forlydende være bleven sat under Forhandling paa Foranledning af den ny Forstander for Skaarup Seminarium, Hr. Skouboe, idet han har ønsket kun at blive Forstander for det nævnte Seminarium og skal have ønsket det henlagt til Odense.

I denne Anledning skal Ministeriet have afæsket de andre Seminariers Betænkning over, hvorvidt det maatte anses for rigtigt at henlægge Seminarierne til Købstæderne. Efter Forlydende skal de afgivne Betænkninger gaa ud paa, at dette ikke er ønskeligt. Da man samtidig har set, at Hr. Skouboe indtil videre ogsaa skal være Sognepræst i Skaarup, maa man antage, at alt bliver ved det gamle.

At udsondre Forstanderembedet fra Præstegerningen er der meget som taler for, det synes at være indlysende, at en Seminarieforstander maa have nok at bestille, naar han fuldt ud skal opfylde de Pligter, som paaligge ham som Leder af en saa betydningsfuld Undervisningsanstalt; i vore Dage, da Pædagogik er bleven en Videnskab, er der endnu mere, som taler for en Udsondring af Forstanderembedet fra Præsteembedet.

Bægge disse Spørgsmaal skal efter Forlydende være bleven sat under Forhandling paa Foranledning af den ny Forstander for Skaarup Seminarium, Hr. Skouboe, idet han har ønsket kun at blive Forstander for det nævnte Seminarium og skal have ønsket det henlagt til Odense.

I denne Anledning skal Ministeriet have afæsket de andre Seminariers Betænkning over, hvorvidt det maatte anses for rigtigt at henlægge Seminarierne til Købstæderne. Efter Forlydende skal de afgivne Betænkninger gaa ud paa, at dette ikke er ønskeligt. Da man samtidig har set, at Hr. Skouboe indtil videre ogsaa skal være Sognepræst i Skaarup, maa man antage, at alt bliver ved det gamle.

Sorø Amts-Tidende, 4. november 1891.

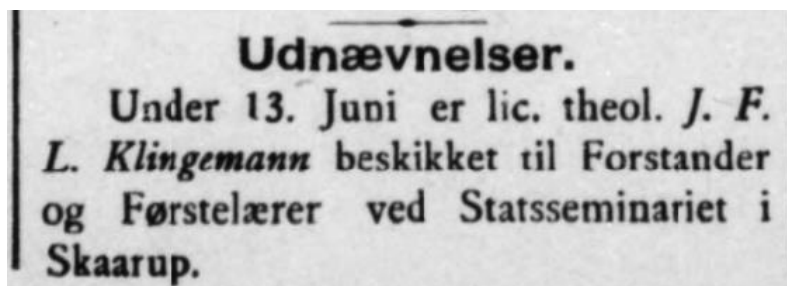
Original.

Renskrift.

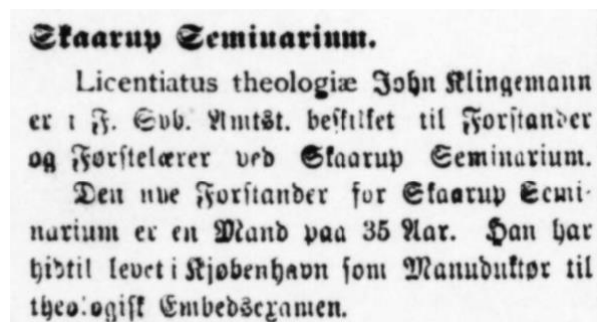
C. F. Skouboe blev en populær, men streng forstander. Han skrev bl.a. følgende i årsberetningen 1892: "Det er en selvfølge, at den, som optages på seminariet, derved forpligter sig til at underkaste sig dettes ordensregler og navnlig ikke udebliver nogen time uden lovligt forfald – sygdom eller forstanderens tilladelse". Hans tid som forstander blev dog kort. I løbet af vinteren 1893-94 forstærkedes hans gigtsygd, anden sygdom stødte til, og han døde den 31. marts 1894.

Ny forstander blev **J. F. L. Klingemann** (*John Frederik Louis*).

Udnævnelser.
Under 13. Juni er lic. theol. *J. F. L. Klingemann* beskikket til Forstander og Førstelærer ved Statsseminariet i Skaarp.

Jyllandsposten, 17. juni 1894.

Skaarp Seminarium.
Licentiatus theologiæ John Klingemann er i F. Sv. Amtst. bestilket til Forstander og Førstelærer ved Skaarp Seminarium.
Den nye Forstander for Skaarp Seminarium er en Mand paa 35 Aar. Han har hidtil levet i Kjøbenhavn som Manuduktør til theol. og gift Embedsexamen.

Original.

Ærø Avis, 19. juni 1894.

Skaarp Seminarium.

Licentiatus theologiæ John Klingemann er i F. Sv. Amtst. beskikket til Forstander og Førstelærer ved Skaarp Seminarium.

Den nye Forstander for Skaarp Seminarium er en Mand paa 35 Aar. Han har hidtil levet i Kjøbenhavn som Manuduktør til theologisk Embedsexamen.

Renskrift.

En ny seminarielov vedtoges den 30. marts 1894 og bekendtgjordes med de nærmere bestemmelser den 8. juni.

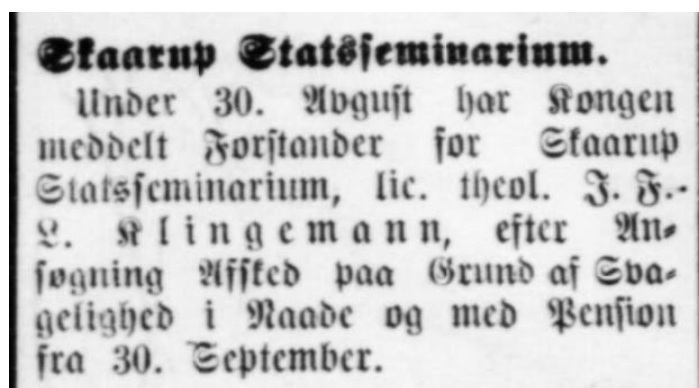
Den stillede bl.a. krav om en øvelsesskole, hvor seminarieelevernes praktiske øvelser skulle foregå. Gennem forhandlinger med Skårup sogneråd om forbedring af skolevæsenet i Skårup, blev man enige om at fordele udgiften til en ny skolebygning (indviet 1901).

Desuden opførtes en ny forstanderbolig i 1895. Forstanderen kunne ikke længere bo i præstegården, da de 2 embeder, forstander og sognepræst, nu definitivt var blevet adskilt i 2 selvstændige embeder.

i 1896 opførtes desuden en mindre tilbygning til gymnastikbygningen med et styrtebadslokale med adgang fra omklædningsrummet, samt en udbygning af den ved seminariet eksisterende sidefløj og i 1902 endnu en sidefløj.

Skårup Seminariums stilling blev ved disse tiltag styrket, så dets fremtid syntes sikret.

J. F. L. Klingemanns embedsperiode blev stærkt præget af stridigheder mellem ham og præstens i Skårup sogn, **Martin Sørensen**. Det menes at disse var en medvirkende årsag til **Klingemanns** sygdom, der fik ham til at søge sin afsked i.

Skaarup Statsseminarium.

Under 30. August har Kongen meddelt Forstander for Skaarup Statsseminarium, lic. theol. J. F. L. Klingemann, efter Ansøgning Afsked på Grund af Svagelighed i Naade og med Pension fra 30. September.

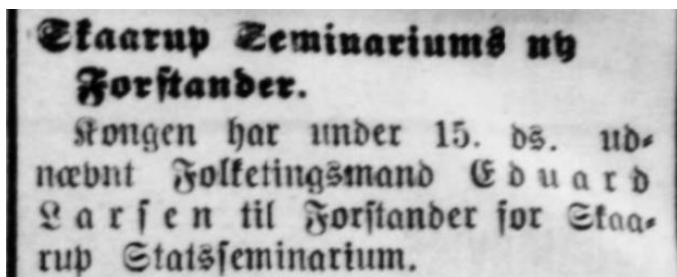
Svendborg Avis, 1. september 1915

Original.

Renskrift

Ansættelsen af en ny forstander udvikler sig til en politisk /religiøs krise.

Eduard Larsen der udpeges af ministeriet anses for et særdeles kontroversielt valg. Politiske modstandere og kristne organisationer protesterer voldsomt, men uden effekt. **Eduard Larsen** forbliver på forstanderposten i den næste 14-års periode, indtil 1929.

**Skaarup Seminariums ny
Forstander.**

Kongen har under 15. ds. ud-
nævnt Folketingsmand Eduard
Larsen til Forstander for Skaa-
rup Statsseminarium.

Svendborg Avis, 15. oktober 1915.

Original.

Renskrift.

Efter en længere stabil periode dukker nu igen rygter op om en evt. nedlæggelse.

Fyens Stiftstidende, 7. november 1929.

Der falder en tid atter ro om sagen, men i 1931 **"bryder stormen løs"**.

Undervisningsministeriet har fremsat et lovforslag om nedlæggelse af flere seminarier, bl.a. Skårup.

Det vækker røre i Skårup, hvor man beslutter at etablere en protestbevægelse. Man tilbyder også, at sognerådet bekoster en renovering af øvelsesskolen samt fremover stå for driften.

Når ministeriets forslag bliver sendt til behandling i et udvalg, vil man fra Skårup sende en deputation til foretræde for udvalget, for at påvirke dette med de mange argumenter, der taler for en bevarelse af seminariet i Skårup.

Protest mod Nedlæggelse af Skaarup Seminarium.

SKAARUP, Fredag.

Undervisningsministerens Lovforslag om at nedlægge flere Seminarier, bl. a. Skaarup Seminarium, har vakt stort Røre her paa Egnen, og et lille Udvalg fra Sogneraadet, bestaaende af Sogneraadetsformand Berthel Nielsen, Tømrermester B e c h og Handelsgartner O l s e n har nu taget Initiativet til at rejse en kraftig Protestbevægelse. Idet man understreger, at det maa være en f y e n s k Sag at bevare dette Fyens eneste Seminarium, haaber man at faa Støtte fra hele Øen, saaledes at Protesten mod Nedlæggelsen kan faa saa kraftigt et Grundlag som muligt.

Det understreges fra Udvalgets Side, at det vilde være ganske me-

ningsløst at nedlægge dette Seminarium, som har ligget i Skaa-rup i 135 Aar og været i Virksomhed uafbrudt i alle disse Aar. Tiled er det stadig fuldt optaget af Elever — Tallet er ca. 100 — og en meget stor Del af disse Elever har deres Hjem paa Fyen. Den lille By har da ogsaa gennem Aarene indrettet sig paa at huse denne Institution; adskillige Pensionater og Forretninger er saa at sige baseret paa den, for ikke at tale om, at Husejerne i Skaarup næsten regner med at kunne leje Værelser ud til Seminarieelever.

Endvidere fremhæves Seminariets kulturelle Betydning for Egnen og den Omstændighed, at Eleverne her har let Adgang til at faa Køkken-skoleundervisning, nemlig paa Skaa-rup Husholdningsskole.

>>>>>>

Fra Sogneraadets Side har der da ogsaa allerede, da Seminarieloven kom frem, været gjort et Arbejde for at bevare Seminariet i Skaarup. Man har — hvilket ogsaa fremgaar af det nu forelagte Lovforslag — tilbudt at istandsætte Øvelsesskolen og holde den i daglig Drift, hvilket vil staa Kommunen i 40—50,000 Kr. Endvidere mener man, at den Sum, der er beregnet til et nyt Seminarium, 228,000 Kr., er altfor høj. Der vil ved Lovforslaget kunne spares alt i alt 150,000 Kr., men — siger man — giv os 150,000, og vi vil bygge et nyt Seminarium — saa er der allerede sparet 75,000 Kr. for Staten.

Alt i alt har man mange og vægtige Grunde til at modarbejde Hr. Borgbjergs Forslag, som da heller ikke er sikker paa at kunne samle et Flertal i Rigsdagen, og saa snart Lovforslaget bliver sendt i Udvalg, vil en Deputation fra Skaarup søge Foretræde for dette Udvalg.

Saa haaber man, som sagt, at have hele Fyen bag sig, naar man protesterer mod, at Seminariet i Skaarup bliver nedlagt.

Fyens Stiftstidende, 14. februar 1931.

En opsummering af hændelsesforløbet omkring den nye seminarielov viser, at de økonomiske konsekvenser før vedtagelsen af loven slet ikke havde været tilstrækkeligt belyst.

Ved fremlæggelsen lød det: "Loven koster næsten intet. Der er tale om en engangsudgift for alle 7 statsseminarier på 350.700 kr. – måske for højt sat?"

Ved den nærmere beregning efter lovens vedtagelse (som blev støttet af alle partier) viste en beregning, at udgiften nu ville beløbe sig til 988.400 kr.

For at få reduceret dette beløb kraftigt, fremsatte ministeriet nu et forslag om at nedlægge 4 af statens seminarier, Ranum, Ribe, Skårup og Jonstrup. Herved kunne man spare 150.000 kr. samt 100.000 kr. i årlig drift.

Hvorfor valget netop faldt på de 4 nævnte fremgår (lidt provokerende) af nedenstående artikel.

Udvalget, der behandlede forslaget, havde en repræsentant fra hver af de øvrige 3 seminarier, Haderslev, Tønder og Jelling. Som artiklen derfor konkluderer: "**Fanden tage de bageste**".

Desuden dukkede et supplerende forslag op fra den lokale folketingspolitiker fra Slagelse, **H. P. Hansen**, gående ud på, at Jonstrup og Skårup seminarier i stedet for at blive nedlagt skulle sammenlægges til ét seminarium placeret i Antvorskov ved Slagelse.

Dette ville reducere det anslåede beløb til 856.000 kr. for de 3 bevarede seminarier samt et helt nyt (Jonstrup + Skårup).

Forslaget blev ivrigt diskuteret i folketinget såvel som i alle landets aviser.

**Hr. Borgbjerg som Reformator
af den danske Skole.**

**Nedlæggelsen af de mange Seminarier. — Kan en Gennemførelse
af denne Plan virke begrænsende paa Produktionen
af unge Lærere?**

KØBENHAVN, Fredag.
Fra vor Korrespondent

Undervisningsminister *Borgbjerg* lader sig åbenbart kaldet til at optræde som Storreformator over for hele Skolevæsenet herhjemme. Først det gennemgribende Forslag om Folkeskolens Styrelse og Tilsyn. Saa nu et Forslag om Nedlæggelse af de 4 Statsseminarier i Jonstrup, Skaarup, Ribe og Ranum og Oprettelsen af et nyt Seminarium i Slagelse. Og senere maaské Forslag om Omlægninger inden for det højere Skolevæsen. Der er Forslag nok; Modtagelsen af Forslagene er dermod ikke særlig velvillig.

Fyens Stiftstidende, 14. februar 1931.

Hr. Borgbjergs „Slagterilov“.

K. G. — Den første Overraskelse efter Undervisningsministerens opsigtsvækkende Forslag om at nedlægge fire Statsseminarier har nu sat sig. Tilbage blev den rolige Overvejelse og en uskrømtet Forbavselse over, at man hen imod Slutningen af en Rigsdagssamling overhovedet vover at belejre Rigsdagen og opskræmme Befolkningen med et saa hovedløst Forslag.

Den 15. April 1930 førte Hr. Borgbjerg den ny Seminarielov igennem med Tilslutning fra alle Rigsdagens Partier. Det var en betydelig Sejr og viste Hr. Borgbjergs smidige Forhandlingsevne, der virkede saa velgørende efter hans socialistiske Forgængerinde, der altid vilde med Hovedet gennem Væggen og derfor aldrig fik noget gennemført trods al ærlig Villie.

>>>>

I Forvejen havde Ministeren gennem sine Embedsmænd indsamlet Betænkninger om de ved Loven nødvendiggjorte Udvidelser ved de syv Statsseminarier. I Ministeriets Forespørgsel til Seminarierne betones det: „De af Lovforslaget nu nødvendiggjorte Bygningsforandringer skal alene tage Sigte paa at skaffe Lokaler til den 4. Klasse, til Sløjdundervisning og til de Hjelpeklasser, som eventuelt vil være nødvendige paa Grund af de to ældste Klassers Deling i Linier“. Kravene skulde altsaa være beskedne, og Ministeren forsikrede da ogsaa paa Forespørgsel af Folketingsudvalget om Bekostningen: „Denne Lov koster næsten intet. Naar Undervisningen skal være fireaarig ... kommer der en Udgift een Gang for alle paa 350,700 Kr. ved de syv nuværende Statsseminarier“. — Yderligere erklærede Ministeren senere i Landstinget: „Jeg tror, at Tallene i denne Beregning ... snarere peger for højt end for lavt i Retning af Udgifter.“

Prisbilligheden ved denne Seminarielovs Gennemførelse overraskede Alle og tiltalte Rigsdagen. Alle Partier vedtog Loven under den udtrykkelige Forudsætning, at dens Gennemførelse vilde koste godt 350,000 Kr. til alle syv Statsseminarier — og det er uden for al Tvivl, at Loven ikke svar bleven vedtagen, hvis Rigsdagen havde anet et Slagteri som nu af Hr. Borgbjerg foreslaaet.

Men saa kom man til det næste og næsten vigtigere: Lovens Gennemførelse! Et raadgivende pædagogisk Udvalg blev nedsat, Fagfolkene begyndte at drøfte Fagkravene, og atter udbad Ministeriet sig Seminariernes Betænkning. Men nu hedder det i Forespørgslen af 20. Juni 1930: „Med Hensyn til Planerne bemærkes, at Seminarierne vel ikke er absolut bundet med Hensyn til det Forslag i saa Henseende, der fremkom i Foraaret og blev forelagt Rigsdagen ved Lovens Behandling, idet man maa ønske, at Seminarierne nu sættes i Stand til

>>>>

gennem tilstrækkelige og vel udstyrede Faglokaler at gennemføre en fuldt forsvarlig Undervisning, men . . . o. s. v.“ Ikke sandt, Tonen er en anden! Ministeriet giver selv ligefrem Anvisning paa, at man nu, da Loven er vedtagen, ikke længer behøver at føle sig bundet til de Overslag, som Rigsdagen fik at arbejde med. Nu kunde man roligt komme med sine Krav. Et nyt Udvalg nedsattes, Byggeudvalget, hvis Formand, Kontorchef Barfod, tillige sad i det pædagogiske Udvalg, og som saa skulde udarbejde nye Byggeplaner.

De to nedsatte Udvalg har i Løndom arbejdet af karsken Bælg. Og Resultatet er ærefrygtindgydende. De 350,000 Kr. blev nu til 988,400, næsten tre Gange saa meget, som Ministeren havde forsikret Rigsdagen for at faa Loven vedtaget. Kun paa eet Seminarium holdt Beregningerne Stik næsten paa Øre, nemlig Ribe — som derfor billigvis bør nedlægges, især da man endog her vovede at stille mindre Krav til Naturfagslokaler, end det stærkt skolekyndige Byggeudvalg syntes om.

Allerede længe har det mudret i Rigsdagen i Anledning af den truende Overskridelse. Da undfangede Ministeren, eller vel snarere hans ministerielle og pædagogiske Haandlangere, den desperate Idé at nedslagte fire Statsseminarier for at bjerge — 150,000 Kr. paa Byggekontoen og 100,000 Kr. i aarlig Drift. Og hvilke tre Seminarier, der burde bevares, derom kunde der ikke tvivles. I det raadgivende Udvalg var Statens syv Seminarier repræsenteret af Hr. Georg Kristensen fra Haderslev, Hr. Albeck fra Tønder og Hr. Albert Jensen fra Jelling. Efter det sunde Princip: „Fanden tage de bageste“, burde Ranum, Ribe, Skaarup og Jonstrup ofres, medens Haderslev, Tønder og Jelling burde øges og blomstre. Hvortil saa yderligere kommer, at Partifælle H. P. Hansen fra Slagelse raslede med Byens Kasse og købte sig et spinternyt Dobbeltseminarium for sin Hjemstav.

>>>>>

Dette vover man at byde en Rigsdag, der har vedtaget en Lov til 350,000 for de syv bestaaende Seminarier, og som saa faar at vide, at nu bliver det desværre i Stedet for til 856,000 Kr. for de tre Seminarier plus et nyt fjerde.

Mange Hjerters Tanker har „Slagteriloven“ aabenbaret, Hr. Albecks, Hr. Kristensens, Hr. Hansens. Ministeren selv er sikkert den uskyldigste af dem alle. Ingen tvivler om hans gode Tro, men hvor er ikke Ministerialembetsmænd og raadgivende Pædagoger rendt om Hjørner med ham! Og nu staar han der, sikkert „bærende Hageskægget lavt“, og maa lade, som om han tror, at man, for at skjule Fadæsen og redde nogle faa Kroner, vil være rede til at slaa gamle Institutioner i Stykker og indføre helt nye Principer for dansk Lærerudannelse

Fyens Stiftstidende, 18. februar 1931.

Fyens Stiftstidende

**Hr. Borgbjergs Seminarie-Forslag
fik ingen blid Modtagelse i Folketinget.**

Selv radikale Betænkeligheder.

Fyens Stiftstidende, 19. februar 1931.

Dette er overskriften til et langt referat af debatten i folketings salen. Både partierne "Venstre" og "Konservative" er stærkt kritiske – især over den økonomiske side af sagen, og som det antydes under overskriften - selv "de radikale" er betænkelige.

Nedlæggelsen af Skaarup Seminarium vil opleves som et smerteligt Slag.

Skaarup Kommunes Repræsentanter har overrakt Folketingsudvalget en udførlig Redegørelse.

Rigsdagens Udvalg ang. Forslag til Lov om Statens Seminarier har igaar fra Repræsentanter for Skaarup Kommune faaet overrakt en udførlig Redegørelse vedrørende Egnens Synspunkter til Forslaget om en Nedlæggelse af Skaarup Seminarium.

I Redegørelsen, der er underskrevet paa det nedsatte lokale Udvalgs Vegne af Sogneraadsformand Bertel Nielsen, Konsulent H. P. Hansen, Branddirektør Niels Bech og Planteskolelærer Cornelius Olsen, udtales bl. a., at en Fjernelse af Seminariet, der siden 1803 har været i uafbrudt Drift, vil opleves som et smerteligt Slag, der ikke kan læges hos den nuværende Generation.

For Skaarup By og Egn vil Nedlæggelsen være en økonomisk Krise af stort Omfang. Alene Forslaget om Nedlæggelsen har haft en øjeblikkelig nedslaaende Virkning. 200 til 250,000 Kr. føres gennem Seminariet aarligt ind i Byens Omsætning, og den kan ikke eksistere, om denne Omsætning pludselig berøves der. Der vil gaa en Menneskealder til Oprettelsen af Skaden.

Det understreges, at Skaarups By

ogsaa har været ydende paa forskellig Maade i Forholdet til Seminariet og der peges paa, at Sydfyen er en for Læreruddannelse velegnet Egn.

Skaarup Seminarium er Fyens eneste, og Henvendelsen repræsenterer hele Landsdelens Interesser. 80 pCt. af Eleverne kommer fra det nærmere og naturlige Opland.

Endelig henvises der i Redegørelsen til, at Skaarup Kommune før Jul 1930 har udtrykt sin Beredvillighed til at udbygge Øvelsesskolen i Overensstemmelse med Fremtidens Krav, hvilket vil medføre betydelige Otre fra Kommunens Side. Den fra en bestemt Side fremsatte Bemærkning om, at der i Skaarup er for faa Børn til en Øvelsseskole, tilbagevises, idet det oplyses, at Børneantallet normalt passer til en 7-klasset Skole og sikkert er meget nær det, der findes i Statens egne Øvelsseskoler.

I Redegørelsens afsluttende Bemærkninger peges der paa, at der under de nuværende Seminarieforhold kæn er levnet Ungdommen Mulighed for Uddannelse under Landlivets rolige Forhold i saa ringe en Udstrækning, at en yderligere Forskydning af Seminarierne fra Land til By maa anses for en Ulykke.

Den politiske krise omkring den evt. nedlæggelse af et antal seminarier bliver massivt dækket i pressen – især den fynske, da Skårup Statsseminarium er et af de seminarier, der er i farezonen. Her er en række overskrifter fra avisernes dækning.

Tre Dobbeltseminarier og et Enkeltseminarium.

Hr. Borgbjerg foreslaar at nedlægge Statsseminarierne i Jonstrup, Skaarup, Ribe og Ranum.

Seminarierne i Haderslev og Tønder skal efter Forslaget være Dobbeltseminarier, og der skal oprettes et helt nyt Dobbeltseminarium i Slagelse.

Fra Sydfyn.

Skaarup Seminarium.

Lærere, der er udgaaet fra Seminariet rejser en Protest mod Nedlæggelsen.

Vil Højre-„Venstre“ ødelægge Seminarierereformen?

Under Debatten i Folketinget blev der fra flere Sider fremsat Betænkkeligheder ved den foreslaaede Nedlæggelse af de smaa Seminarier.

Hr. Borgbjerg erklærer, at Reformen, hvis det bliver nødvendigt, vil blive gennemført uden de foreslaaede Bespærelser.

Seminarieloven har Modvind i Folketinget.

Har Ministeren givet forkerte Oplysninger? Undervisningsministeren er forundret, men lover at tage Hensyn til — de Radikale.

Skaarup værger sit Seminarium.

Et Udvalg havde i Gaar Foretræde hos
Folketingets Udvalg om Seminarie-
Bygningerne.

**En Nedlæggelse af Seminariet vil betyde
en Katastrofe for Byen.**

Skaarup Seminarium bevares.

Der forhandles i Øjeblikket om den foreslaaede
store Ombygningsplan, efter hvis Realisation For-
holdene bliver fuldt tilfredsstillende.

Det eneste Statsseminarium paa Fyn maa bevares.

Ved Nedlæggelsen af Seminariet i Skaarup bringes Byen ud i en økonomisk
Katastrofe, og værdifulde pædagogiske Fordele gaar til Spilde.

Fhv. Seminarieforsøger Dr. Ed. Larsen fastslaaer, at der intet vægtigt
pædagogisk Motiv foreligger for Nedlæggelsen af Skaarup Seminarium.

Den megen modstand mod nedlæggelsen af seminarier bevirkede tilsyneladende, at ministeren erkendte, at hans forslag ikke længere var realisabelt.

Ifølge Fyens Stiftstidendes rigsdagsreferent har de seminarier, der var i farezonen modtaget besked om, at forslaget ikke vil blive gennemført, hvorfor de nu kan arbejde videre med de planer om udbygninger på de enkelte seminarier, der forelå før krisen, kan fortsætte.

Seminarieforstanderne indkaldes til et orienterende møde i København.

Hr. Borgbjerg faar ikke Seminarierne nedlagte.

Forslaget er opgivet, og Ministeriet vil nu søge de eksisterende Seminarier udvidede.

Man vil huske den Storm af Protester det vakte, da Undervisningsminister Borgbjerg for godt et Par Maaneder siden fremsatte sit Forslag om Nedlæggelse af Statsseminarierne i Ribe, Skaarup, Jonstrup o. s. v., og om Oprettelse af et nyt Seminarium i Slagelse m. v.

Og man vil huske, at baade de Konservative og Venstre ved Forslagets 1. Behandling i Folketinget gik afgjort imod det, medens de Radikale syntes at være meget betænkelige ved Planen.

Efterat Folketinget den 20. Februar sendte Forslaget i Udvalg, har man ikke hørt nærmere til det, men nu foreligger der Noget, som lader formode, at Hr. Borgbjerg har forsonet sig med Tanken om, at Forslaget overhovedet ikke bliver til noget.

De Seminarier, der var foreslaede nedlagte, har — efter hvad vor Rigsdagsreferent skriver iaftes — nemlig fra Undervisningsministeriet modtaget Meddelelse om, at Forslaget ikke kan ventes gennemført. Og som Følge deraf skal de mindre Udvidelser, der tidligere var planlagte ved de enkelte Seminarier, nu gennemføres.

Seminarieforstanderne er indkaldte til et Møde i København den 21. ds., hvor der nærmere skal forhandles om de nævnte Udvidelser, hvis samlede Udgifter for alle Seminarierne anslaaes til ca. 350,000 Kr.

Fyens Stiftstidende, 15. april 1931.

Ved starten af og under de første par år under lukningstruslerne har Skårup Seminarium skiftet forstander.

Eduard Larsen fratrådte sit embede i november 1929, og en ny forstander skulle udpeges. Det gav anledning til et par skrivelser. Ville man mon benytte lejligheden til at nedlægge det seminarium, hvor der i forbindelse med sidste forstanderskifte rejste sig en storm af protester?

Skårup Seminariums forstandere 1803 – 1929.

**Peder August Wedel
1803 - 1835**

**Diderik August Holberg
1835 – 1850**

**Jens Christoffer Schurmann
1851 – 1891**

**Carl Frederik Skouboe
1891 – 1894**

**John Frederik Louis Klingemann
1894 – 1915**

**Stig Eduard Larsen
1915 – 1929**

Forstanderskiftet paa Skaarup Seminarium.

Med betydelig Interesse maa man indenfor Skolekredse imødese Ud-nævnelser af en ny Forstander for Skaarup Statsseminarium — især naar betænkes den Uro og Kritik efter det sidste Forstander-Skifte i 1915; i mange Aar var Seminarieforstanderen samtidig Sognepræst i Skaarup, men dette blev ophævet ved Pastor Skouboes Død i 1894.

I de 126 Aar siden Seminariets Oprettelse 1803 har der kun været 6 Forstandere: Amtsprovst P. A. Wedel, derefter Didrik A. Holberg, J. C. Schurmann, C. F. Skouboe, John Klingemann samt Dr. Ed. Larsen, der nu er fratraadt.

Af disse var Professor Schurmann Forstander i 40 Aar, nemlig 1851—1891, død 10. December 1891, og fremfor nogen Enkeltmand har han ved sine glimrende Evner og højtansete Personlighed bidraget til at kaste Glans oved Skaarup Seminarium og skabe dets „Guldalder“.

Seminarielærer Trap er indtil videre konstitueret i Embedet.

Forstanderembedet paa Skaarup Statsseminarium

søges af følgende: Seminarielærerne P. M. Trap, N. S. Torgetz og N. J. Nielsen, Skaarup, Realskolebestyrer H. J. Hansen, Nørre Aaby, Th. Egebæk, Haderslev, cand. theol. og mag. Brøndum, Esbjerg, Sognepræst J. Ørum-Bugge, Lyngby, Seminarielærer H. P. Nandrup, Tønder, Lederen af Høng Gymnasiums Kursus Ejner Munch, mag. art. G. Nørregaard, København, og Seminarielærerne Chr. Hauch og Olaf Kejser, Jonstrup Seminarium — ialt 12 Ansøgere.
Ansøgningsfristen er udløbet.

A. Stiftstidende, 18. november 1929.

Fyens Stiftstidende, 5. december 1929.

Som det fremgår af ovenstående notits fra Fyens Stiftstidende var ansøgerfeltet af en pæn størrelse – i alt 12 ansøgere.

Blandt disse udvalgte **Th. C. P. Egebæk** (*Thomas Carl Petersen*), der havde været lærer ved Vejen Realskole, Viborg kommunale Skolevæsen samt lærer ved Haderslev Seminarium.

Han tiltrådte pr. 1. januar 1930 og bestred embedet indtil 1950.

Det er således **Th. Egebæk**, der skal indføre og administrere bestemmelserne i den nye seminarielov. Uddannelsesperioden forlænges fra 3 til 4 år, og bygningskapaciteten skal udvides på grund af nye krav om lokaler til bl.a. sløjd, fysik og biologi. Det tidligere skønnede økonomiske grundlag blev beskåret, men det lykkedes alligevel i løbet af 1931/32 at gennemføre den påtænkte udvidelse, sidefløjene blev forlænget og forbundet med hovedbygningen gennem hjørnehuse. ”Det nye seminarium” blev indviet den 7. januar 1933 ved en stor højtidelighed.

Skaarup Seminarium

Igaar indviedes Seminariets nye smukke Bygninger og Lokaler.

SVENDBORG, Lørdag.

I Overværelse af Undervisningsminister *Borgbjerg* og en Række kendte Skolefolk fra København og fra Egnen, indviedes Lørdag Eftermiddag Skaarup Statsseminarium, som nu gennem en Periode paa 2 Aar har været underkastet en gennemgribende Udvidelse og Inventariefornyelse. Hele Omkostningen har været 135,000 Kr.

Kgl. Bygningsinspektør *Lehn Petersen*, Odense, har udfærdiget Tegningerne og Arbejdet er udført af følgende Haandværkere: Murermester L. Sand, Odense, Tømrermester E. Carstensen, Svendborg (Tømrerarbejdet), Tømrermester Aage Jensen, Odense (Snedkerarbejdet og en Del Inventar), Blikkenslager Larsen, Vejstrup, Malermester Rosenørn Nielsen, Vejstrup, Glarmester Clausen, Odense, Ingeniør H. P. Knudsen, Odense (Varme, Sanitet og Kloak), Installatør Kongsted og Jensen, Odense, Ingeniør Gustavsen, Odense, og Arkitekt Nygaard, Odense, har deltaget i Arbejdet.

Udvidelsen er foretaget

saaledes, at de tre gamle Bygninger, der laa spredt, er blevet forbundne med hinanden, og samtidig er Lokalerne blevet bygget fuldstændig om og moderniseret. Det nye Helhedsindtryk er meget smukt. I Østfløjen har man ved at slaa et Par gamle Klasselokaler sammen skabt en prægtig Fest- og Foredragssal, hvor den unge Maler Wedel Egebæk har fremstillet et originalt Kunstværk i Form af et mægtigt Maleri med Motiv fra Lignelsen om de ti Talenter.

Indvielseshøjtideligheden indledes af

Forstander Egebæk,

som i faa Ord mindedes det 130-aarige Seminariums Mærkedage og bød alle hjerteligt velkommen.

Derpaa spillede et Ensemble bestaaende af en Snes af Eleverne paa Strygeinstrumenter og et Kor af Elever sang. Der fremførtes en Kantate, skrevet af Oluf Ring. En ung Dame, Frøken Signe Petersen, reciterede.

Derpaa talte Departementschef *Barfoed* fra Undervisningsministeriet og Undervisningsminister *Borgbjerg* overtog Seminariet og takkede Byggeudvalget og udtalte Ønsket om Lykke og Held for Seminariet i Fremtiden.

Der blev endvidere talt af Skolekonsulent *Kaalund-Jørgensen*, og efterat sidste Del af Kantaten var sunget bragte Seminarieforstander Egebæk en Tak til alle, der har bidraget til Seminariets Fornyelse.

— Højtideligheden sluttede med, at man sang „Udrundne er de gamle Dage“.

Seminariet overtog igaaar Børneskolen i Skaarup, der tjener som Seminariets Øvelsesskole, og som ligeledes er blevet ombygget efter Tidens Krav.

Seminarieret set fra "gårdsiden" under byggeperioden 1931/32.

Hovedbygningen med ny tilføjet hjørnebygning og forberedelser til nyt tag.

Det udvidede og nyrenoverede seminarium ca. 1934/35.

I 1950 bliver **G. Schmidt Nielsen** seminariets ny leder. Titlen ændres samtidig fra "forstander" til "rektor".

I løbet af 1950'erne steg antallet af elever – der blev udvidet til 2 spor pr. årgang – ligesom kravene til antal undervisningslokaler, indretning og udstyr krævede en tiltrængt udbygning. Der er rift om de statslige midler, men endelig lykkedes det.

Skaarup Statseminarium faar udvidelsesmulighed

*Hvis kirkeministeriet vil sælge
præstegaardsparken*

Den længe tiltrængte udvidelse af Skaarup Statseminarium kan maaske snart blive til virkelighed. Der er nu en chance for at seminariet kan faa lejlighed til at overtage Skaarup Præstegaard eller i hvert fald præstegaardsparken. Kirkeministeriet skal tage stilling til, om man vil sælge til undervisningsministeriet.

Seminariet blev oprindelig bygget til fire klasser, hver med 25 elever, men for øjeblikket er der 10 klasser med omkring 250 elever, og flere af klasserne maa have til huse i den kommunale ungdomsskole og i en lærerbolig. Præstegaardsparken, som lig-

ger lige ind til seminariet, er meget velegnet til en udvidelse af seminariet.

Løsningen af sagen afhænger dog ogsaa i nogen grad af Skaarup Sogneraad, som har lovet kirkeministeriet en gratis grund og penge til opførelse af en ny præstegaard, hvis man vælger at bygge. Skal den nuværende fra 1862 moderniseres, vil det blive endog meget dyrt.

Fyens Stiftstidende, 10. april 1959.

Udvidelse af Skaarup Statsseminarium

Gennem flere aar har det største ønske paa Skaarup Statsseminarium været at faa tilstrækkelig plads. I øjeblikket er der dobbelt saa mange elever paa seminariet, som det er bygget til. Nu synes det imidlertid at blive muligt at udvide indenfor en overskuelig fremtid. Der ligger dog intet fast om, hvornaar udvidelsen skal begynde. En saadan udvidelse vil iøvrigt betyde, at sognet skal have en ny præstegaard, idet det ogsaa er nødvendigt at udvide øvelsesskolen, og det skal ske paa den nuværende præstegaards bekostning.

Byggeudvalgets medlemmer har paa et møde orienteret sig om de forskellige problemer vedrørende byggeriet og kom bl. a. ogsaa ind paa den mulighed, der er, for at Thure Kommune kan faa sine elever i øvelsesskolens realafdeling.

Fyens Stiftstidende, 31. maj 1959.

Seminariet i Skaarup skal endelig udvides

Seminariet i Skaarup, der ejes af staten, har igennem mange aar trængt til modernisering og udvidelse, men planerne, som allerede var fremme for 25 aar siden, er til stadighed blevet skudt ud.

Nu sker der imidlertid noget. Undervisningsminister Jørgen Jørgensen har søgt om 157.300 kroner til detailprojektering af udvidelsen ved Skaarup Statsseminarium og om 90.000 til køb af Skaarup Præstegaard med tilhørende haveareal til udvidelsen.

Indlemmelsen af præstegaarden under seminariet betyder i øvrigt vanskeligheder for Skaarup Kommune, idet man saa skal lægge byplanen lidt om. Men alle er naturligvis lykkelige for, at der nu sker noget paa seminariet.

Fyens Stiftstidende, 27. juni 1960.

Seminarieplanerne i Skaarup drøftes i finansudvalget

Planerne om udvidelse af Skaarup Statsseminarium skal i denne uge drøftes i folketingets finansudvalg. Undervisningsminister Jørgen Jørgensen søger 90.000 kr. til, at seminariet kan erhverve Skaarup Præstegaard med haveareal paa i alt godt 5000 kvadratmeter. Desuden søger ministeren 171.200 kr. til projektering af seminariets udvidelse.

Der skal bygges en geografifløj, en musikfløj, en fysikfløj samt en samlingsaal med scene. Desuden paatænkes i tilslutning til den nuværende gymnastiksal opført endnu en gymnastiksal med birum. Projektets samlede brutto-etageareal er paa 2650 kvadratmeter. Endvidere skal der foretages visse mindre ombygninger og moderniseringer af de eksisterende seminarielokaler.

De samlede udgifter ved den foreslaaede udvidelse er 3,9 mill. kr., hvoraf 551.000 kr. til inventar.

Endvidere søger undervisningsministeren en bevilling paa 260.000 kr. til undervisningsmateriel til Skaarup Statsseminarium, fordelt over tre aar.

>>>

Fyens Stiftstidende, 7. september 1960.

Skaarup-seminariet million-udvides

Undervisningsministeriet søger nu finansudvalget om 450.000 kr. som første del af en bevilling paa i alt 3.638.300 kr. til udvidelsen af Skaarup Statsseminarium.

I ministeriets bemærkninger understreges, at det anses for nødvendigt, at det paagældende arbejde sættes i gang snarest muligt, og første del af byggebevillingen søges derfor paa forventet efterbevilling.

Fyens Stiftstidense, 8. november 1961.

Snart stor udvidelse af Skaarup seminarium

*Udvidelse til 3,6 mill. kr. indledes
i denne maaned*

Skaarup Statsseminarium skal udvides for 3,6 mill. kr. Planen er i disse dage til et formelt gennemsyn i boligministeriet, og i løbet af den kommende uge kan man vente sagen færdigbehandlet. Straks efter gaar haandværkerne i gang med den omfattende udvidelse af statsseminariet.

Siden licitationen først i januar har man behandlet tilbudene paa fire former for haandværksarbejde: glarmester-, og blikkenslager-, smede- og gulvbelægningsarbejdet. De større entrepriser er overdraget lokale haandværkere af byggeudvalget, en praksis, der ofte ses ved statsbyggerier.

Byggeriets arkitekt, Erik Lehn Petersen, Odense, har indstillet til undervisningsministeriet, hvorledes arbejdet bør udføres, og man har stillet haandværksmestrene i udsigt, at byggeriet kan indledes snarest.

Til udvidelsen regner man med at skulle bruge i alt 3,6 mill. kr.

og i dette finansaar har man en bevilling paa 450.000 kr. I det kommende finansaar stiller man et ændringsforslag om en bevilling paa 1 mill. kr. til byggeriets fortsættelse.

Frosten er ingen hindring for arbejdets paabegyndelse, da man nu raader over midler til at bygge uanset vejret. **boye.**

Fyens Stiftstidende, 2. februar 1962.

Seminariehaven i Skaarup ryddes!

De første arbejder ved tilbygningen til Skaarup Statsseminarium er nu indledt. I haven foran seminariet er man i gang med at rydde arealet, der har tilhørt præstegaarden tidligere, og her vil de nye fløje staa klar til nytår 1964, hvis alt gaar efter planen.

Arkitekt Erik Lehn Petersen, Odense, har projekteret byggeriet, der for bygningernes vedkommende er paa 3½ mill. kr. Byggeriet indeholder en samlingsaal, som er et gammelt ønske paa seminariet, og garderoben er indrettet ogsaa til „dagligt brug“. saa eleverne kan have alle bøger og materialer liggende i et rum, hvor man efter hver time kan forsyne sig med det nye materiale. Desuden bliver der kantine og køkken paa Skaarup Statsseminarium, og der indrettes fysik-omraade, fagklasser til sprog, geografilokale samt sløjdsal og musikværelse. Endelig bliver der i en bygning øst for seminariet indrettet en moderne gymnastiksal.

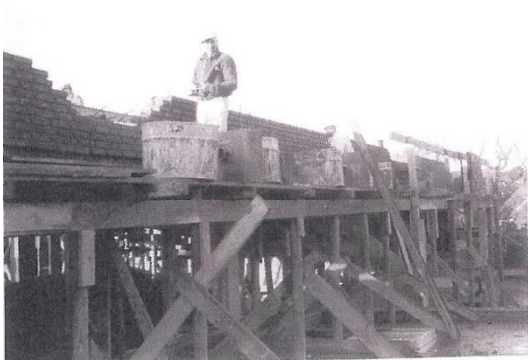
I disse dage er man i færd med at rydde arealet for buske og træer. Her er et af de store træer fældet og hugges itu.

Fyens Stiftstidende, 11. marts 1961.

Billeder fra byggeriet.

Endelig rejsegilde – tekst næste side.

Rejsegilde paa statsseminariet

**Kvindelig fuldmægtig
skaalede med haand-
værkerne i Skaarup**

En kvindelig fuldmægtig fra undervisningsministeriets byggeudvalg, fru Jytte Kvorning, skaalede i gaar med haandværkerne, da der var rejsegilde paa den største udvidelse i Skaarup-seminariets historie. Der er ingen spær og lægter, men den flag-smykkede krans vajede alligevel som tegn paa et festligt rejsegilde paa Skaarup Statsseminarium.

Fuldmægtig Jytte Kvorning bragte bl. a. en hilsen fra undervisningsminister K. Helveg Petersen, og til slut udbragte hun et leve for haandværkerne og skaalede i de traditionelle rejsegilde-haandbajere.

Rejsegildet blev holdt i den hal, der til sin tid bliver seminariets festsal, og der var flere taler om det tiltalende byggeri. Rektor G. Schmidt Nielsen indrømmede, at arbejdet var skredet godt fremad, siden han — i al beskedenhed — startede byggeriet med at grave det første spadestik. Sommeren i fjor drillede med megen regn, og vinteren var fuld af vanskeligheder. Arbejderne maatte ofte skovle sneen bort fra byggepladsen, før de kunne komme til. Trods pløve og kulde havde „klimaet“ paa arbejdspladsen været godt. Vore ønsker maa nu samle sig i haabet om, at denne udvidelse bliver til gavn for den danske skole, sagde rektor.

Arkitekt Erik Lehn Petersen, Odense, omtalte udviklingen i seminariets 160-aarige historie, hvad bygningerne angaar, og han nævnede, at det ikke var uden problemer at skabe et byggeri, hvori den oprindelige hovedbygning stadig er et naturligt centrum. Murermester Jens Andersen, Svendborg, tolkede haandværkernes tak.

Seminariets nye bygninger med fantastiske faciliteter havde kun været i brug 2-3 år, da der blev fremsat nye lukningstrusler.

Et nedsat seminarieplanlægningsudvalg havde i en betænkning foreslået, at seminariet skulle flyttes til Odense.

Dette vakte selvfølgelig stor bestyrtelse på Sydfyn – og ikke mindst i Skårup. En delegation tog på besøg hos ministeren og forelagde konsekvenserne.

Bliver seminariet i Skårup bevaret?

Undervisningsminister Helge Larsen vil nu undersøge, om det er muligt at bevare et seminarium beliggende i Skårup. Seminarieplanlægningsudvalget har i en betænkning foreslået at flytte seminariet til Odense, hvilket har vakt megen protest på Sydfyn. En henvendelse fra borgmestre og sognerådsmedlemmer til undervisningsministeren resulterede i en invitation fra ministeren til tre repræsentanter fra Skårup Sogneråd til at mødes med ministeren i København.

På dette møde, hvor også folketingsmedlem Jørgen P. Hansen, Svendborg, deltog, blev der redegjort for de lokale synspunkter med hensyn til flytningen. Bl. a. konstaterede man de omfattende konsekvenser, nedlæggelsen af det sydfynske seminarium vil få for hele udviklingen på Sydfyn.

Sognerådsformand Jens Møller Larsen, Skårup, oplyser efter hjemkomsten fra København, at ministeren viste stor forståelse for sagen. Helge Larsen vil undersøge, om seminariet kan indgå i en uddannelsesplan på Fyn med dets nuværende beliggenhed. Ministeren lovede at holde Skårup Sogneråd underrettet om den videre udvikling i sagen.

pwk.

Fyens Stiftstidende, 23. november 1968.

Betænkningen indeholder følgende plan om antal og placering af fremtidens danske seminarier:

5 seminarier foreslås nedlagt – Jelling, Kolding, Nr. Nissum, Ranum, Tønder.

Desuden foreslås sammenlægning af de 2 Silkeborg seminarier, Ribe og Esbjerg, Herning og Skive.

Gedved flyttes til Århus og Skårup flyttes til Odense.

Følgende bliver ikke berørt – København, Haderslev, Århus, Ålborg, og Hjørring.

Evt. nyt i Vejle.

Planlægningsudvalgets betænkning foreligger i juni måned 1969.

Begrundelsen for den store omrokeringsplan er, at der skal anlægges et helt nyt syn på læreruddannelsen og en helt anden mentalitet.

Man ønsker seminarier med 800 studerende.

Odenseansk center for seminarieuddannelse?

Planlægningsudvalg foreslår, at Skårup Seminarium flyttes til Odense

— Seminarier med 800 studerende er absolut en effektiv og rimelig løsning, men man må gøre sig klart, at mange ting bliver vanskeligere indenfor rammerne af disse mammutinstitutioner, som vil kræve, at der skal anlægges et helt nyt syn på læreruddannelsen, en helt ændret mentalitet.

Det er rektor Holger Møllers kommentar til den betænkning om

den fremtidige seminariestruktur, der er udsendt af Udvalget for Seminarieplanlægning, og hvori der foreslås en kraftig udbygning af kapaciteten i Odense, Århus og København — for det fynske områdes vedkommende med en flytning af Skårup Seminarium til Odense Seminarium.

Den odenseanske seminarierector finder det realistisk — med det nævnte forbehold — at der sker en sammenlægning på dette uddannelsesområde, men hæfter sig samtidig ved det springende punkt, der ligger i, at man i øjeblikket har vanskeligt ved at beregne, hvor mange lærere, der bliver brug for i de kommende år og i samme for-

bindelse, hvor stort ansøgertallet til de forskellige seminarier bliver.

Odense Seminarium er bygget til 350 studerende, og skal der ske en sammenlægning med Skårup Seminarium, regner han med, at der i løbet af en halv snes år vil ske en fordobling i antallet af nye studerende på Fyn fra de nuværende ca. 200.

— Faktisk synes jeg, at de eksisterende seminarier er store nok, tilføjer rektor Møller. Når nogle af dem nu skal til at være endnu større, kan man frygte, at det går ud over den interne kommunikation og atmosfære. Men man bør nok ikke tage sorgerne på forskud. Til syvende og sidst er det jo en ting, der afhænger af det elev- og lærerklientel, der er til stede på hver enkelt skole.

I betænkningen foreslås fem seminarier nedlagt — i Jelling, Kolding, Nr. Nissum, Ranum og Tønder. Yderligere tre forsvinder ved sammenlægninger, dels de to Silkeborg-seminarier, dels Ribe og Esbjerg seminarier og endelig seminarierne i Herning og Skive.

De to uddannelsessteder, der ønskes flyttet er, som nævnt, Skårup Seminarium og Gedved Seminarium, der efter planen skal placeres i Århus.

Af kommissionsbetænkningen fremgår det endvidere, at der indtil 1980 kun bliver brug for ét nyt seminarium. Det bliver formentlig oprettet i Vejle. Seminarierne i København, Haderslev, Århus, Ålborg og Hjørring bliver ikke berørt af den planlagte reorganisering.

cbra

I august måned er der nyt om planerne. Det foruroligende synes at være, at rektor **G. Schmidt Nielsen** støtter planerne og håber, at seminariet kan blive en del af det nyetablerede universitet.

Skårup Seminarium del af universitetet?

Politikerne
vil få det
sidste ord
i sagen om
seminarierne
- SIDE 5 -

*Det håber
rektor,
der ikke er
så ked af
flytningen
til Odense*

Skårup Statseminariums nye bygning, der blev taget i brug for få år siden. Bliver den nu overflødig?

— Under de givne omstændigheder må vi nok se i øjnene, at det er den bedste udvej, siger rektor **G. Schmidt Nielsen**, Skårup Statseminarium i en kommentar til seminarieudvalgets betænkning, der blev offentliggjort i går, og hvori det fastslås, at det

sydfynske seminarium bør flyttes til Odense.

Der opereres med en minimumstilgang af 140 elever om året, for at et seminarium skal kunne bevares, og det mener rektor Schmidt Nielsen ikke, man kan forvente i Skårup (i år er der kommet ca. 90), samtidig med at det ikke i længden er muligt at betjene eleverne tilfredsstillende med hensyn til øvelsesskolefaciliteter.

— Det er jo en kendsgerning,

siger rektor Schmidt Nielsen, at de unge helst vil på et seminarium, der ligger i en større by, og derfor er det nok urealistisk at tro, at elevtallet her på noget tidspunkt vil kunne hæves væsentligt. Vi er et landseminarium, og det er tiden åbenbart løbet fra.

Derfor er det nok den bedste løsning, at vi flytter, og jeg håber i den forbindelse, at seminariet måske kan komme til at indgå som en integrerende del af det fynske universitetscenter. I princippet får vi intet at gøre med

Odense Seminarium, men den mulighed kan godt tænkes, at der etableres et samarbejde på visse fagområder.

Hvad bygningerne i Skårup, der har eksisteret siden 1803, derefter skal bruges til, er der vel ingen, der ved på nuværende tidspunkt, men måske kan de omdannes til en HF-skole eller et gymnasium.

Sognerådsformand, forpagter Jens Møller Larsen, Holmstrupgård, oplyser, at kommunen muligvis vil sende en protest til Fol-

ketinget mod seminariets nedlæggelse.

— Det bliver i flere henseender et stort tab for egnen, hvis seminariet forsvinder, siger han. Ulogisk er det jo også i allerhøjeste grad, da skolen for ikke længe siden er udvidet og har fået en helt ny øvelsesskole.

Men det sidste ord i sagen er jo ikke sagt endnu, og jeg har i hvert fald stadig det håb, at der kan findes en løsning, som gør det muligt at bevare seminariet.

abra

Fyens Stiftstidende, 8. august 1969.

G. Schmidt Nielsen fremhæver, at det ikke i længden vil være muligt at tilfredsstille seminariets elever med hensyn til øvelsesskolefaciliteter.

Han udtaler desuden, at de unge helst vil gå på et seminarium i en større by.

Vi er et "landseminarium" – og det er tiden åbenbart løbet fra.

Et problem er dog, hvad bygningerne i Skårup kan bruges til (*dette problem viste sig senere at være næsten uløseligt*).

I en artikel i samme avis redegøres for de fremtidige planer.

Folketinget afgør, hvad der skal ske med Skårup-seminariet

Undervisningsministeren vil forelægge seminarieplanerne i regeringen

Det bliver Folketinget, der kommer til at afgøre om Skårup Statseminarium og en række andre seminarier skal nedlægges, som det er foreslået af det særlige udvalg, hvis betænkning blev offentliggjort i går eftermiddags.

Undervisningsminister Helge Larsen agter at lade betænkningen gå til overvejelse i ministeriet nu, hvorefter han vil komme med en indstilling til regeringen i løbet af efteråret, og af forhandlingerne inden for dennes fire vægge vil det fremgå, om planen skal fremmes helt eller delvis.

Det bliver en politisk afgørelse, om seminariebetynkningens synspunkter skal nyde fremme, idet undervisningsministeren tænker sig, at der fremsættes forslag til en folketingsbeslutning, som giver ham bemyndigelse til at træffe de dispositioner, de tre regeringspartier kan blive enige om.

Foreløb har såvel udenrigsminister Poul Hartling, Venstres formand, som Det konservative Folkepartis skolevoordfører, folketingsmedlem Ellen Strange Petersen, undsat udvalgets planer.

Skrivebordsteorier og beregninger

Helge Larsen redegjorde på et pressemøde på Christiansborg i går for betænkningen fra det udvalg, der har amtmand N. Elkær-Hansen, Rønne, som formand. Ministeren sagde — med særlig adresse til udenrigsministeren — at der i debatten allerede har været talt om skrivebordsteorier i forbindelse med seminarieplanlægningsudvalgets arbejde.

Han ønskede heroverfor at slå

fast, at man naturligvis ikke kan tilrettelægge den mest hensigtsmæssige, derunder også den mest økonomiske læreruddannelse, medmindre man foretager beregninger over, hvad der vil være det mest hensigtsmæssige. Når der fra så mange sider tales — med ritter — om begrænsning af væksten i de offentlige udgifter, må der selvfølgelig tilvejebringes oplysninger om, hvorvidt og hvordan det lader sig gøre.

Endnu intet tidspunkt for nedlæggelserne

Ministerens blev spurgt, om der kan sættes noget tidspunkt for, hvornår det første af de seminarier, der er i farezonen, skal nedlægges. Det benægtede han med henvisning til, at udvalget har haft til opgave at tilrettelægge en lang-tidsplan for, hvorledes man kan tænke sig seminarieplanlægningen udformet i tiden indtil 1980.

Der er for tiden 29 seminarier, heraf 17 i Jylland, to på Fyn, syv i Storkøbenhavn og tre på det øvrige Sjælland. Udvalgets vurdering går ud på, at der i 1980 skal være 22 seminarier fordelt på seks geografiske områder i forhold til tilgangstallet i disse. 12 af disse seminarier skal have en kapacitet på ca. 200 studerende pr. årgang (store byområder), og 10 skal kunne tage 140 studerende pr. årgang.

Ud over de nedlæggelser, der foreslås, regner udvalget med flytning og sammenlægning af seminarier.

Ikke „odegårde“

Undervisningsministeren regner ikke med, at de nedlagte seminarier skal ligge hen som „odegårde“, men at de ledige bygninger skal anvendes til andre undervisningsformål. Helge Larsen kan tænke sig nedlagte seminarier anvendt i

eks. til HF-kurser, hvortil tilgangen er i særdeleshed livlig vækst.

Ændringen af seminariestrukturen skal drøftes på baggrund af den nye læreruddannelseslov, som vedtoges i 1966 og træder i kraft med det skoleår, som begynder i næste uge. Formålet med udvalgsarbejdet har været at finde frem til den seminariestrørelse, der bedst passer til uddannelseslovens krav.

Der skal bl. a. tages hensyn til, at der skal være øvelseskoler af tilstrækkelig stort omfang, det vil sige alle trin af folkeskolen med overbygning af 8., 9. og 10. klasse samt realafdeling.

Odense vil få to seminarier

Ifølge seminarieudvalgets indstilling skal Odense snarest have to seminarier. Det nuværende Odense Seminarium udbygges til 200 studerende pr. årgang og etableres i en overgangsperiode samarbejde med Skårup Statseminarium, som flyttes til nye bygninger i Odense-området og disponeres til ligeledes 200 studerende pr. årgang. Det skal ligge i et område med beretning for etablering af en tilfredsstillende øvelseskoleordning.

I øvrigt går seminarieplanen ud

på, at man nedlægger seminarierne omi, når en nyordning skal føres i Ranum ved Løgstør, Nr. Nissum, efter en vis årrække også Herning samt Tønder.

Skive og Haslev får frist til at udvikle sig, og der skal finde sammenlægning sted af seminarierne i Ribe og Esbjerg, af de to seminarier i Silkeborg — hvis tilfredsstillende samarbejde ikke kan etableres — Gødved flyttes til Århus, Jelling og Kolding sammenlægges og flyttes til Vejle. Endvidere regnes der med nybyggeri til mængde af de seminarier, der skal fortsætte.

Anlægsudgifter og driftsøkonomi

Undervisningsministeren oplyste i forbindelse med fremlæggelsen af betænkningen, der kommer i boghandelen omkring 15. august, at der i 1969-70 vil blive anvendt ikke mindre end 123 mill. kr. til læreruddannelsen.

Ministerens blev spurgt, om det da ikke bliver langt dyrere at gennemføre de mange udvidelser og nybyggerier end at bevare de bestående seminarier. Han svarede, at udvalget har regnet med de driftsøkonomiske resultater, men at det naturligvis bliver nødvendigt at foretage en afvejning mellem driftsøkonomi og anlægsøko-

nomi, når en nyordning skal føres ud i livet.

Seminarieudvalget har konsulteret Direktoratet for Egnsudvikling i Silkeborg om mulige hensyn til egnsudvikling, når den nye struktur skal tilrettelægges. Direktoratet har svaret, at de krav, der normalt stilles, når virksomheder skal udvikles, overvejende drejer sig om uddannelsesmuligheder med teknologisk og kommercielt indhold, der kan anvendes erhvervs-mæssigt. Man har derimod ikke indtryk af, at lokale muligheder for uddannelse på et seminarium har nogen væsentlig betydning for en virksomheds lokaliseringsvalg eller for rekrutteringen af medarbejdere. Den egnudviklingsmæssige betydning i forbindelse med et seminarium består overvejende i det forbrug af varer og tjenester, som lærerstab og studerende har.

Undervisningsministeren erklærede dog i går, at der både må overvejes egnehensyn, kulturelle hensyn og traditioner og vel ikke mindst hensyn til investeringer foretaget i de senere år, når der skal træffes afgørelse om et seminariums skæbne og placering. Han gav således udtryk for, at landets ældste seminarium, Tønder, bør bestå.

Klt.

Fyens Stiftstidende, 8. august 1969.

Det er naturligvis i Folketinget, den endelige afgørelse skal træffes. Undervisningsministeren har dog erklæret, at der både må overvejes egnehensyn, kulturelle hensyn og traditioner, og vel ikke mindst hensyn til investeringer foretaget i de senere år, når der skal træffes afgørelse om et seminariums skæbne og placering.

Der er ikke mangel på initiativer for at bevare seminariet i Skårup. Sognerådet har startet en aktion. Et argument er bl.a., at der netop er opført en helt ny øvelsesskole, som har kostet staten 5 mill. kr. Man inddrager kulturminister, **K. Helveg Petersen**, selv dimitteret fra seminariet, folketingsmedlem **Jørgen P. Hansen** og formanden for folketingets finansudvalg, **Kr. Damgaard** – alle 4 valgt på Fyn. Desuden opfordres borgmestrene i Svendborg, Rudkøbing, Ærøskøbing og Fåborg kommuner til at tilslutte sig protesten. Også tidligere statsminister **Erik Eriksen** opfordres til at støtte initiativet.

Skårup-seminariet søges nu bevaret

<p>Skårup Sogneråds medlemmer har startet en aktion for at bevare seminariet i Skårup. Otte af de i alt ni medlemmer vil i første omgang sende et brev til undervisningsminister Helge Larsen, hvor man gør opmærksom på, at en flytning af seminariet til Odense vil være til stor skade for hele det sydfynske område.</p> <p>I brevet pointeres, at seminariet og den tilhørende øvelsesskole har kostet over 5 mill. kr. Seminariet er af væsentlig betydning såvel</p>	<p>økonomisk som kulturelt for landsdelen.</p> <p>Sognerådet vil søge støtte til sin aktion hos folketingsmedlemmer og borgmestre. I første omgang vil man rette en henvendelse til kulturminister K. Helveg Petersen, der er valgt i Svendborg og på Langeland og som er dimitteret fra Skårup Seminarium. Desuden vil man kontakte folketingsmedlemmerne Jørgen P. Hansen, Svendborg, og formanden for finansudvalget, Kr. Damgaard, V. Skernin-</p>	<p>ge. Endelig opfordres borgmestrene i Svendborg, Rudkøbing, Ærøskøbing og Fåborg og tidligere statsminister Erik Eriksen, Ringø, til at støtte initiativet.</p> <p>Aktionen skal især ses på baggrund af en frygt for bygningernes skæbne, hvis seminariet nedlægges. Selv om der muligvis skulle være planer for deres fremtid, tror man, at såvel seminarium som skole vil stå tomme i måske længere tid, før der sker noget. Hvis</p>
---	--	--

der påtænkes nye institutioner i området, mener man, at det ud fra et egnsudviklings synspunkt må være rigtigt at oprette disse ved siden af de allerede bestående faciliteter.

— Vi håber, at skrivelserne vil give undervisningsministeren noget at tænke på, siger sognerådsformand Jens Møller Larsen, Skårup. — Selv om der kommer ny aktivitet i seminariebygningerne, erstatter de ikke det, der går tabt ved flytningen. pwk.

Fyens Stiftstidende, 16. september 1969.

Redningsaktion for Skårup-seminariet

Borgmestrene i Svendborg, Fåborg, Rudkøbing, Ærøskøbing og Marstal samt sognerådsformand Jens Møller Larsen og syv medlemmer af Skårup Sogneråd sendte i går en protestskrivelse til undervisningsminister Helge Larsen vedrørende flytninger af Skårup Statsseminarium til Odense.

I skrivelserne hævder man, at flytningen er det samme som en nedlæggelse. Der gøres opmærksom på, at der i de sidste ti år er investeret 25 mill. kr. i det sydfynske seminarium. Bl. a. er øvelsesskolen ombygget for 14 mill. kr., og heraf har Skårup Kommune måttet betale knap halvdelen. Skårup Sogneråd oplyser i skrivelserne, at man gik med til den store udgift, fordi man troede, at seminariet var kommet for at blive.

Underskriverne mener, at Skårup berøves en stor del af sine aktiver ved at miste seminariet, der blev oprettet i 1803. Man mener, at studiemiljøet i Skårup — den nære kontakt med lærere, elever og egn — går i stykker ved at flytte seminariet til Odense.

Skårup Sogneråd til ministeren om seminariet

Tre repræsentanter for Skårup Sogneråd, sognerådsformand Jens Møller Larsen og medlemmerne lektor Søren Hebsgaard samt postbud Arne Møgaard, tager på fredag til København for at føre direkte forhandlinger med undervisningsminister Helge Larsen. Baggrunden for mødet er en protestskrivelse mod nedlæggelsen af Skårup Seminarium fra Skårup Sogneråd samt de fem sydfynske borgmestre.

Stadig håb for seminariet i Skårup?

Folketingsmand Niels Eriksen (V) har i dag i Folketinget stillet et spørgsmål til undervisningsminister Helge Larsen der vil besvare det førstkomende onsdag. Spørgsmålet lyder: Hvilke overvejelser gør undervisningsministeren sig med hensyn til bevarelsen af Skårup Seminarium?

I begrundelsen skriver folketingsmanden: Da seminarieplanlægningsudvalget for nogle måneder siden offentliggjorde sin betænkning, indeholdt den forslag om nedlæggelse af en række seminarier i Jylland og på Fyn, i nogle tilfælde dog blot udformet som flytning af disse seminarier. Senere har undervisningsministeren udtalt, at trods betænkningen agter man at bevare seminarierne i Tønder, Nr. Nissum m. fl.

Dette har skabt forhåbninger på Sydlyn om, at også Skårup Seminarium kan bevares som et sydfynsk seminarium og ikke som foreslået i betænkningen skal flyttes til Odense.

Ud fra et egnudviklings-synspunkt finder befolkningen på Sydlyn, at det er rimeligt at bevare seminariet her og ikke flytte det til Odense, hvor efterhånden alle uddannelsesinstitutioner på mellemstadiet og højere stadier synes at blive samlet for Fyns vedkommende.

Fyens Stiftstidende, 18. oktober,

12. november.

28. november 1969.

Midt i december ser udsigterne ikke lovende ud. Det skyldes bl.a. kravene til linjefagsundervisningen i den nye læreruddannelseslov. Dette kan afhjælpes gennem et samarbejde med Odense Seminarium.

Skaarup Seminarium kan næppe bevares

*Undervisningsministeren i Folketinget i dag om
seminariets eksistensmuligheder*

(Fra vor folketingsredaktion)

Undervisningsminister Helge Larsen oplyste i går i Folketinget, at han endnu ikke har taget stilling til om Skaarup Statsseminarium skal flyttes til Odense. Helge Larsen udtrykte dog betænkelighed ved på længere sigt at lade seminariet blive i Skårup.

Det er folketingsmedlem Niels Eriksen (V), der har rejst spørgsmålet om Skaarup Seminarium i Folketinget. Niels Eriksen mener, at det ud fra et egnsudviklings synspunkt er rimeligt at bevare seminariet i Skårup og ikke flytte det til Odense, hvor efterhånden alle uddannelsesinstitutioner på mellemstadier og højere stadier efter Niels Eriksens mening er samlet.

— Gennemførelsen af seminarieplanlægningsudvalgets forslag, der blandt andet går ind for, at seminariet flyttes til Odense, må nødvendigvis strække sig over en årrække, sagde undervisningsminister Helge Larsen i Folketinget. Betænkningen er til overvejelse i ministeriet, og der er ikke på nuværende tidspunkt taget endelig stilling til den.

Jeg har derfor heller ikke taget stilling til, om Skaarup Statsseminarium skal overflyttes til Odense, men der må ud fra de forhold, der ligger til grund for planlægningsudvalgets indstilling, forudses væsentlige betænkeligheder ved på

længere sigt at lade seminariet forblive i Skårup, fortsatte ministeren. Jeg tænker her navnlig på de krav til linjefagsundervisningen, der stilles i den nye læreruddannelseslov.

Samarbejde med Odense

Det er hensigten i det kommende år at søge etableret et samarbejde — navnlig om linjefagsundervisningen — mellem Skaarup Statsseminarium og Odense Seminarium. Erfaringerne fra dette samarbejde vil tælle med i overvejelserne. Jeg må dog gøre opmærksom på, at der i sagkyndige kredse er betænkeligheder med hensyn til at etablere et tilstrækkeligt nært samarbejde mellem to seminarier, der ligger i en sådan afstand fra hinanden. I forbindelse med en eventuel flytning til Odense vil der muligvis blive fundet anden anvendelse til undervisningsformål for seminariets bygninger, sluttede Helge Larsen.

I seminarieplanlægningsudvalgets betænkning hedder det, at det ikke kan ventes, at Skaarup Statsseminarium med sin nuværende beliggenhed kan få et elevtal, der er tilstrækkeligt stort til, at det pædagogisk og økonomisk kan lade sig gøre at gennemføre en tilfredsstillende uddannelse efter de krav, der stilles i læreruddannelsesloven. Man peger på, at seminariet

ved en flytning til Odense får mulighed for at indgå i samarbejdet i større uddannelsescenter. Som en midlertidig ordning har udvalget foreslået, at der etableres et samarbejde mellem Skaarup Statsseminarium og Odense Seminarium.

-ted.

Fyens Stiftstidende, 11. december 1969.

Skårup er bange for hvad der sker hvis seminariet flytter

*Halvdelen
af ind-
byggerne
knyttet til
seminariet
direkte og
resten mere
eller
mindre
afhængige
økonomisk*

Lærerstuderende på det nye kollegium drøfter seminariets fremtid.

Skårup Seminarium består i dag af to dele: den gamle, der i 1836 blev skænket af Christian VIII, og den nye til højre, der blev taget i brug for få år siden.

Skårup By kan ikke undvære det seminarium, der for 166 år siden blev grundlagt af pastor Peter August. Undervisningsminister Helge Larsens udtalelser om, at seminariet i hvert fald på længere sigt må flyttes til Odense, hvor det sammen med Odense Seminarium skal tage sig af fremtidens læreruddannelse på Fyn, er mildest talt ret upopulære i Skårup.

Indbyggerne i den lille by seks kilometer nord for Svendborg vil ikke af med sit seminarium. Heller ikke de lokale politikere ser noget formål i at flytte seminariet.

Af de ca. 1000 indbyggere i Skårup i dag er omkring halvdelen direkte knyttet til Skårup Seminarium, mens de resterende mere eller mindre er økonomisk afhængige af uddannelsesinstitutionens eksistens.

>>>

Kroen til salg

— Skårup Kro er til salg, hvis seminariet flytter, siger kroværtinde Petra Poulsen. — Vi kan ikke undvære seminarieeleverne og deres pårørende. Som så mange andre her i byen driver jeg et lille pensionat, hvor otte lærerstuderende bor. Hvis seminariet flytter, uddør kroen ret hurtigt.

Byens boghandler, Mogens Møller Andersen, mister 80 pct. af omsætningen, hvis seminariet forsvinder.

— Men jeg vil fortsætte alligevel og se, hvorledes det går. Det bliver svært for os alle, da seminarieeleverne og deres lærere aftager for enorme beløb hos os alle, siger Mogens Møller Andersen.

Købmand F. Søndergaard Andersen tror ikke, seminariet flyttes. I hvert fald ikke før engang i 1980'erne.

— Men bygningerne kan da ikke stå tomme, så jeg venter spændt på at se, hvad der kommer i stedet, siger F. Søndergaard Andersen, der ikke har tænkt på at flytte fra byen.

Vejmand Jens Christiansen har ikke noget direkte økonomisk

Fortsættes>>>

udbytte af seminariet, men frygter, at mange handlende vil forlade Skårup, hvis seminariet flytter. Det vil gå ud over de fastboende, mener han.

25 mill. ofret

Der er ofret omkring 25 mill. kr. på seminariets udbygning i de senere år. Den nye statsøvelses-skole har alene kostet næsten 12 mill. kr. Der er færdige planer for en yderligere udvidelse af seminariet, og de må iværksættes, hvis seminariet blot skal fortsætte en 10—15 år endnu i Skårup. Og det bliver sikkert tilfældet.

Disse tal benyttes af politikerne som argument for at lade seminariet blive liggende. Sognerådsformand Jens Møller Larsen, Skårup, og de sydfynske borgmestre har sendt Helge Larsen en protestskrivelse, hvori de specielt fremhæver de store investeringer. I skrivelsen påpeges, at Skårup Kommune selv har måttet betale halvdelen af udgifterne til øvelsesskolen.

Et andet argument mod flytningen er seminariets betydning i relation til egnsudviklingen. Skårup Seminarium er et aktiv for Sydfyn, hedder det i brevet. Endelig omtales studiemiljøet i Skårup som tidsvarende.

>>>

Miljøet

Seminariernes Planlægningsudvalg har foreslået flytningen på grund af de krav, der stilles til antal årgangselever i den nye lov for læreruddannelsen. Den kræver 140 elever i hver årgang, hvor man i Skårup i dag med møje og besvær nået op på 80. Rektor G. Schmidt Nielsen har i sin indstilling om flytningen anbefalet denne ud fra en økonomisk og administrativ vurdering.

— Myndighederne synes kun at regne med økonomiske og politiske faktorer, siger G. Schmidt Nielsen. Skoler og andre institutioner skal i dag være størst mulige, for at man kan få det størst mulige udbytte af investeringerne. Men man glemmer at investere i mennesket og dets trivsel. Her i Skårup kan vi lærere være noget for eleverne og de noget for os. Det kan gå tabt i Odense, hvor vi kun bliver en del af helheden.

Formanden for elevrådet ved Skårup Seminarium, lærestuderende Kjeld Grannov, erkender at selve den faglige uddannelse vil blive bedre i Odense.

— Men vi vil miste jordforbindelsen med folk — med forældrene til de børn, vi skal undervise. Her i Skårup er miljøet det rigtige og vi har kontakterne til lærere og andre mennesker i al almindelighed.

Det problem, jeg frygter, kendes fra de amerikanske universitetsbyer, hvor de eneste andre mennesker er lærere og enkelte folk fra servicefagene. Almindelige mennesker ser eleverne aldrig. Det er en uhyggelig spådom at skulle fremsætte, at fremtidens lærere måske aldrig har set andet et katedrer, når de

Fortsættes>>>

efter 15—16 års skolegang sætter sig på den anden side af katederet og skal til at undervise. Deres omgangskreds bliver studerende, der bor på kollegier, færdes på en lærerfabrik og mister den jordforbindelse og den kontakt med befolkningen, som specielt er så vigtig for vordende lærere.

95 pct. af de fag og de faciliteter, man har brug for, findes her i Skårup. Og miljøet er som sagt det rigtige.

På det nyopførte kollegium for lærerstuderende i Skårup samlede *Morgenposten* seks lærerstuderende for at høre deres mening. Der bor i alt 45 på kollegiet. Essensen af deres udtalelser er:

— Uddannelsesmæssigt er det bedre at flytte til Odense, hvor der bliver flere valgmuligheder og bedre faciliteter. Her er antallet af liniefag begrænset. Men vi kan lide at være i Skårup — her er menneskeligt at være, der er et godt kammeratskab og miljøet er upåklageligt. I Odense vil vi spredes for alle vinde efter skoletid. Her er seminariet altid inden for rækkevidde.

Øvelsesskolen

Argumentationen for en flytning har flere gange koncentreret sig om den kun ét år gamle statsøvelsesskole, der efter sigende mangler de nødvendige faciliteter, ligesom der er for få elever i det nuværende skoledistrikt til at kunne klare kravene i den nye læreruddannelseslov. Om det sidste siger skoleinspektør Gunnar Jensen, statsøvelsesskolen:

— Vi har i dag 360 elever på skolen, men kan tage op til 500. Skolens kapacitet er 19—20 klasser, og vi regner højest med et gennemsnit på 25 i hver klasse.

Så længe seminariets årgange er under 100 elever, kan vi klare enhver situation. Skolen er særdeles godt udstyret med pædagogiske faciliteter m. v. — blandt andet er der konferencerum til hvert klasseværelse.

Hvis seminariet kommer op på 140 årgangselever eller mere, kan problemerne i forbindelse med øvelsesskolen klares ved at flytte det nuværende skoledistrikts grænser, så der kommer flere fra den nuværende Svendborg Kommune til Skårup. I dag undervises børnene fra de nuværende Skårup og Tved kommuner på øvelsesskolen, og efter 1. april sammenlægges disse kommuner med Svendborg sammen med flere andre kommuner.

Tanken at flytte skoledistriktet har været luftet — og efter min mening ligger den lige om hjørnet, siger skoleinspektøren. Politik er at ville, siger Olof Palme. Hvis Svendborg Storkommune vil, kan det aldrig blive øvelsesskoleproblemerne, der vil hindr

>>>

Fortsættes>>>

bevarelsen af et seminarium i Skårup.

Planlægning?

At seminariet i hvert fald på længere sigt flyttes til Odense, synes efterhånden hævet over enhver tvivl. Tilbage i Skårup bliver nogle bygninger, der siden 1964 er udbygget specielt med henblik på en moderne læreruddannelse. Der er sproglaboratorium, avancerede specialerum og specialværksteder samt en fleksibel festsal med scene. Endelig er der opført et kollegium med plads til 45 elever og en moderne øvelsesskole.

For menigmand synes der ikke at have været megen planlægning med i spillet, når myndighederne det ene år ofrer millioner på en institution, der det næste år foreslås flyttet et andet sted hen.

Det er Semnariernes Planlægningsudvalg, der foreslår Skårup flyttet til Odense. Udvalgets betænkning danner grundlaget for et lovforslag, der af undervisningsministeren vil blive fremsat i Folketinget allerede i denne samling.

Hvad angår de eksisterende bygninger er man i undervisningsministeriet ret tavse om deres fremtid. Meget tyder imidlertid på, at H.F.erne overtager selve seminariet, mens statsøvelsesskolen omdannes til gymnasium.

Statsøvelsesskolen i Skårup er kun et år gammel og kostede 12 mill. kr. at bygge.

Fortsættes>>>

Petra Poulsen: Kroen til salg

M. Møller Andersen:
Det bliver svært

F. Søndergaard Andersen:
Jeg bliver

G. Schmidt Nielsen:
Invester i mennesket

Kjeld Grannov:
Vi mister Jordforbindelsen

Gunnar Jensen:
Øvelsesskolen er intet problem

Fyens Stiftstidende, 28. december 1969

Skaarup Seminarium fortsætter driften

De sidste dages rygter om statsseminariets nedlæggelse har intet på sig

De sidste dages rygter om en forestående nedlæggelse af statsseminariet i Skårup på Sydfyn kan dementeres. Undervisningsdirektør Hans Jensen, Direktoratet for Folkeskolen og Seminarier, siger i dag til Fyens Stiftstidende, at rygterne intet har på sig. Seminariet har optaget nye elever til de kommende skoleår, siger undervisningsdirektøren, og de skal fuldende deres uddannelse, hvilket tager 3-4 år.

— Det er en historie, der kommer frem en gang imellem, siger undervisningsdirektør Hans Jensen. Det udspringer af en rapport, der blev udarbejdet for et års tid siden om de 29 danske seminarier. Denne betænkningens resultat var, at der blev opnået enighed om, at en rationalisering af seminarierne var rimelig, men der blev intet besluttet om tidspunkt eller sted.

På langt sigt er det meningen, at læreruddannelsen på Fyn skal centraliseres i Odense i forbindelse med undervisningscentret, men foreløbig foreligger der ingen politisk beslutning om, hvordan tanken i betænkningen skal føres ud i livet.

— Man har netop nedsat et udvalg, der skal finde ud af, hvorledes man skal prioritere udbygningen af seminarierne. Dette udvalg skal tage stilling til, hvilke seminarier der skal nedlægges og hvilke der skal bygges ud.

Det har i denne forbindelse været fremme, at seminariets bygninger for fremtiden skulle bruges til HF-center, men heller ikke dette er bestemt.

— Naturligvis skal statens dejlige bygninger i Skårup bruges til noget, hvis det kommer så vidt, at man nedlægger seminariet, slutter undervisningsdirektøren, men de kan da også bruges som efteruddannelsescenter for lærere. Vi mangler bl. a. plads til forrningskurser, hvilket bygningerne egner sig fortrinligt til.

— Der har i det hele taget været flere løse tanker fremme, men nogen endelig beslutning er ikke taget, og der vil gå lang tid, før det sker.

Øvelsesskolen måske kommunal

Efter de senere dages rygter om en forestående nedlæggelse af seminariet har lærerkollegiet været noget i vildrede med, hvordan det skulle forholde sig. De fleste af lærerne har regnet med at kunne

fortsætte på HF-kurserne, men siger de, vi er glade for, at seminariet vil fortsætte.

— Hvis seminariet ad åre nedlægges, vides det endnu ikke, hvad der skal ske med den øvelsesskole, der er knyttet til seminariet og som drives af staten. Skolen har for øjeblikket 370 elever. Skolens leder, Ole Jensen, siger i dag til Fyens Stiftstidende, at den sandsynligste løsning vil være, at skolen lægges ind under Svendborg Kommune og drives videre på kommunal basis.

sal + a/s

Skårup Seminarium var atter reddet for en årrække fremover. Medvirkende hertil var, at der på seminariet i 1967 blev oprettet HF-klasser, som afløser for "Præp-klasserne". HF-uddannelsen var 2-årig, således at man fremover havde 4 HF-klasser mod tidligere 2 "præp-klasser".

Der var i disse år stor søgning til seminarierne, hvorfor Skårup Seminarium i 1969 endvidere måtte oprette 2 "studenterklasser" med et 3-årig uddannelsesforløb.

I 2001 blev statsseminarierne nedlagt og overgik til selvejende institutioner.

Fra 2008 blev seminariet en del af **UCL, University College Lillebælt**.

Den gennem mange år anvendte forkortelse for Skårup Statsseminarium, **SSS**, (**Skårup StatsSeminarium**), blev bibeholdt, men stod nu for **Skårup Seminarium, Svendborg**.

I slutningen af 1990'erne vendte udviklingen, og ind i det første 10-år af det nye århundrede var læreruddannelsen ikke længere attraktiv – ansøgstallet til seminarierne faldt generelt, men især var ansøgstallet til Skårup Seminarium stærkt faldende.

Centraliseringsbølgen ramte til sidst Skårup Seminarium. Hvad man havde forsøgt allerede i 1969 blev nu en kendsgerning. Skårup Seminarium skulle sammenlægges med Odense.

Meddelelsen var som en bombe, der sprang. Herunder – udvalg af pressedækning.

Skolen, der ikke kunne reddes

■ Det er ikke lykkedes at vende udviklingen med alt for få studerende på det gamle seminarium i Skårup

■ I går måtte UCL's rektor Erik Knudsen overbringe nyheden om skolens skæbne til de studerende

Det er ikke ligefrem en drøm at lukke landets ældste seminarium og formulere det sidste kapitel i en 206 år gammel bog.

Det er ingen ønskesituation for Erik Knudsen, der er rektor for University College Lillebælt.

- Men det kan ikke være anderledes. Historien er ikke nok til at redde stedets økonomi. Jeg skal også kunne se de studerende i øjnene de kommende år og vide, at vi tilbyder en tilstrækkelig god skole. Og når jeg stiller spørgsmå-

let til mig selv nu, må jeg erkende at svaret er nej, siger han.

For få tilvalgsfag

Erik Knudsen mener ellers, at uddannelsescentret har brugt mange ressourcer på at vende udviklingen for seminariet.

Sammenlignet med søsterseminarierne i Odense og Jelling er der brugt forholdsvis mange penge på at markedsføre de gamle traditioner, uden at det har kunnet redde skolen.

- Når skolen kun optager knap det halve antal studerende af, hvad

der er plads til, hænger det ikke sammen. Sådan har det været siden 2002, og selv om elevtallet steg i år, er det langtfra nok, siger han, der for halvandet år siden supplerede de lærerstuderende med pædagogstuderende med det formål, at de skulle få gavn af hinandens kvaliteter undervejs i studiet.

Men også for at fylde nogle af de tomme lokaler ud.

De manglende studerende har nemlig konsekvenser for skolens faglige indhold.

- At tilbyde 6 ud af 18 tilvalgsfag er bare ikke godt nok, fortsætter

Erik Knudsen, der bakked op af UCL's bestyrelsesformand.

- Det er simpelthen for smalt udbudsmæssigt. Med så få linjefag synes jeg man ville kunne tale om en A- og B-uddannelse blandt lærere, siger Poul Erik Madsen.

Gymnasier bliver det næste

Carsten Abild, der er formand for Landsbyerne i Danmark, begræder udviklingen med landseminarierne, fordi han frygter, at inden

længe vil gymnasier og andre uddannelser også komme i fare.

- Det er utrolig trist, at Skårup

nu må lukke, og jeg frygter, udviklingen vil fortsætte. Fyn halter i forvejen langt efter målet om, at 95 procent skal have en uddannelse, og nu er man endnu dårligere stillet i det sydfynske, siger han.

For Erik Knudsen er der ingen vej tilbage. Principbeslutningen om lukningen blev truffet på et ekstraordinært bestyrelsesmøde mandag. Og anderledes kan det ikke være.

- Når der først kører rygter om, at en skole kan lukke, kan vi ikke forsøve at holde den viden for os selv. Så trækker kommende elever

sig, for så bliver de usikre, siger han.

Af Mølene Birkelund og Tommy Byrnes
Foto: Tim K. Jensen
mailto:byrne og tj@fyens.dk

⏪ [Lige vil ikke læse på landsid](#)
Læs forsiden

Onsdag 9. december 2009

18.185.000

kroner ville underskuddet være for de tre seminarier Skårup, Odense og Jelling i år 2012, hvis ikke der spares nu. En lukning af Skårup og 35 sparede stillinger skulle fjerne udsigten til underskud, mener UCL (University College Lillebælt).

Fyens Stiftstidende, 9. december 2009.

Unge vil ikke læse på landet

En mur af utilfredshed mødte rektor for University College Lillebælt, Erik Knudsen, da han i går afleverede beskeden om lukningen til de studerende i Skårup. - Det kan ikke være anderledes, Vi kan ikke tilbyde studerende en tilstrækkelig god skole, sagde han. Beslutningen om at lukke landets ældste seminarium blev taget i mandag.

■ Skårup Seminarium lukker efter 206 år

■ Unge kræver storbyens tilbud, mens de studerer, lyder en forklaring

Igennem 206 år er der blevet uddannet lærere i Skårup på Sydlyn, men i går faldt dødsdommen over landets ældste seminarium. Det skal lukkes.

En helt nødvendig beslutning mener Poul Erik Madsen, der er bestyrelsesformand for University College Lillebælt, som fremover kun vil uddanne lærere i Odense og i Jelling tæt på Vejle.

- Der er en generel vandrang fra landet mod byerne på uddannelsesområdet, nævner han som én af forklaringerne på, at det historiske seminarium lukker.

Vandringen skyldes, at de unge ikke gider blive på landet, når de

skal i gang med uddannelsen, mener professor Flemming Just, der blandt andet forsker i landdistrikters udvikling og afvikling på Syddansk Universitet.

Lærere i Syddanmark eller ej

- Vi har gennem de seneste 10 år set en markant interesse for at studere i de større byer. De vil have et større miljø, og det er ikke mindst tilbuddene i fritiden, der tæller meget for dem, siger Flemming Just.

Mange seminarier og andre uddannelsesinstitutioner er ellers bevidst lagt uden for de store byer for at give identitet og arbejds-

pladser til mindre samfund. Men det er svært at holde fast i det ønske, når de unge hellere vil studere i Odense, Århus eller København, mener Flemming Just.

”Vi må se i øjnene, at Skårup er attraktivt for sydfynboer, men at det ikke er i stand til at trække tilstrækkeligt mange andre til fra resten af landet.

Erik Knudsen, rektor på University College Lillebælt.

For rektor Erik Knudsen fra University College Lillebælt handler lukningen af lærer- og pædagoguddannelsen i Skårup udelukkende om én ting:

- Hvis vi også fremover vil kunne tilbyde læreruddannelse i Syd-

danmark, er vi nødt til at samle de studerende. Vi må se i øjnene, at Skårup er attraktivt for dem, der bor på Sydlyn, men at det ikke er i stand til at trække tilstrækkeligt mange andre til fra resten af landet, siger han.

Politikere må stå sammen

Lukningen af det ene af to fynske seminarier stoder SF's folketingsmedlem Karsten Hønge.

- Det er et stort problem, at hele Fyn fremover kun skal dækkes af ét uddannelsessted for kommende lærere og pædagoger, siger han, der opfordrer fynske politikere til at stå sammen om spørgsmålet.

- Der skal også være liv uden for de store byer. Hvis vi ønsker et Danmark i balance, skal vi sikre uddannelsesmuligheder og arbejdspladser over hele landet. Beslutningen om at nedlægge Skårup Seminarium vil være med til

at skubbe på centraliseringen, og udkantsområder vil få det endnu sværere. Vi risikerer, at Danmark bliver mere skævvredet, end tilfældet er i dag, siger Karsten Hønge.

Den sidste studerende er kommet ind på Skårup Seminarium, men uddannelsen lukker og slukker først helt om halvandet år, hvor den sidste rest af en sydfynsk æra flyttes til Odense.

Hele processen kommer til at koste 35 arbejdspladser.

Af Tommy Byrne og Malene Birkelund
Foto: Tim K. Jensen
byrne@fyens.dk, mal@fyens.dk

► Skolen der ikke kunne reddes
1. sektion side 4

Den dag, da fællesskabet faldt

■ Det var sorgens og vredens dag, da studerende på Skårups historiske seminarium fik besked om, at deres skole lukker

■ De studerende er bange for at miste den ånd, som de netop kom til Sydlyn for at få

Der er omhed i luften i aulaen på Skårup Seminarium. Som om en eller anden har revet tæppet væk under alle i lokalet og slædt luften kollektivt ud af maven på de tilstedeværende.

Nu ommer man sig. Forsøger at stable sig på benene og dulme smerten over at skulle forlade de historiske bygninger med vrede og bannere fremstillet mandag aften, netop som situationens alvor gik op for stedets 400 studerende.

Nogle af de studerende er lige startet efter sommerferien og fuler sig snydt for flere år, når de nu tvinges til at skifte geografisk og uddannelsesinstitution midt i det hele.

- Det er ikke så meget, fordi jeg har noget dårligt at sige om Odense Seminarium. Det er mere munden, de fortæller os det på, siger Jesper Guldbrandsen, der er lærerstuderende på andet år.

Men Mads Grønne Bärenholdt, der er lærerstuderende på 3. semester og næstformand for De Studerendes Fællesråd, nøjes ikke med at trække på skuldrene.

Han mener, bestyrelsen har et demokratisk problem og konfronterer rektor Erik Knudsen på talerstolen med de paragraffer, han har fundet frem.

- Hvordan kan man pålægge bestyrelsen tavshedspligt efter at have taget sådan en beslutning. Der er procedurerefejl, og derfor tror jeg ikke, skolen kan lukkes, siger han, der har sloganet "Vi vil være Danmarks bedste seminarium" trykt tværs over sin tøj.

Og som de fleste andre har valgt at læse i Skårup på grund af stedets særlige ånd.

På grund af fællesskabet. **Følelser og økonomi i kaos** Udenfor bliver der indhaleret kraftigt på de cigaretter, der også for længst er sendt ud i kulden.

- Vi går i panik sammen, siger 26-årige Mette Kragelund

■ Det er rigtigt, at der er større sammenhæng i de studerendes liv her end i Odense. Det har ikke kun noget med størrelsen at gøre, det handler også om de studerendes indstilling til at være her. Jeg mærker det tydeligt i undervisningen.

Michael Jensen, lektori i dansk

Madsen ironisk. Hun er en af de nye pædagogstuderende og - i øvrigt - født på Sydlyn, men ser ud til at tage mavepusteren meget roligt.

- Da jeg hørte om lukningen i aften, var den første, jeg ringede til, min mor. Jeg ringede og sagde: "Hjælp mig", men så fandt vi ud af, at der ikke er andet at gøre end at se, hvad der sker. Der er jo halvandet år til at finde ud af det, siger hun.

For Mette Kragelund Madsen har bestyrelsens beslutning både følelsesmæssige og økonomiske konsekvenser.

Hun har ikke lige en velgører, hvor hun kan skaffe 20.000 kroner til indskud i en ny lejlighed igen, siger hun: - Når jeg skal finde en ny

■ Bestyrelsesformand for University College Lillebælt Poul Erik Madsen og Skårups daglige studeleder Åge Nipper så til fra sidelinjen, mens rektor Erik Knudsen stod for skud.

skole, vil jeg lægge mere vægt på, hvilke fag jeg kan få, end hvor mine nye medstuderende flytter hen. For én ting er sikker, jeg skal nok gøre uddannelsen færdig.

Det handler om indstilling Ikke alene de studerende mærker den særlige sydlyn-

ske ånd, der får egnens egne unge til at valfarte til skolen.

Michael Jensen, der er lektor i dansk og har arbejdet på regionens tre forskellige seminarier, er helt med på, hvad de taler om.

- Det er rigtigt, at der er større sammenhæng i de studerendes liv her end i Odense.

Det har ikke kun noget med størrelsen at gøre, det handler også om de studerendes indstilling til at være her. Jeg mærker det tydeligt i undervisningen, siger han, der ligesom den øvrige lærerstab og personale kan se frem til at skulle søge nye job på de to tilbageværende seminarier.

Fyens Stiftstidende, 9. december 2009.

- Hvorfor ikke lukke i Odense?

Den bemærkning fra en studerende fik bragende bifald på orienteringsmødet om lukningen af Skårup Seminarium - de studerende er frustrerede over at der ikke har været en offentlig debat

Af Erik Jensen
erj@faa.dk

■ SKÅRUP: Det var ikke just positive ytringer, der kom fra eleverne på Skårup Seminarium efter at rektor for læreruddannelsen, Erik Knudsen, og Lars Lyng Nielsen, fra pædagoguddannelsen havde givet en orientering.

Det absolut største bifald fra de studerende brød løs, da en af dem sagde:

- Det handler om at bevare en uddannelsesinstitution på Sydlyn. Hvis der skal sammenlægges, kan man så ikke bare lukke seminarier i Odense?

Bevar uddannelsesmiljøet

En anden studerende - som kommer fra Odense, men havde søgt til Skårup fordi her er en helt speciel atmosfære, sagde:

- Får vi så være lærere med. De er lidsjæle, som betyder meget for uddannelsesmiljøet?

Rektor Erik Knudsen: - Der er tale om en sammenlægning med Odense, og vi sammenlægger også det antal medarbejdere, der er de to steder.

- Jeg hører jer sige, at i gerne vil bevare den kultur, der er i Skårup. Det må i have en snak med den nye ledelse om. Vi skulle gerne nå frem til, at i kan anbefale andre at søge læreruddannelsen på Fyn. Elevernes reaktion var ikke mildere, da Fyns Amts Avis fik et par af dem i tale efter orienteringen.

- Jeg synes, det er fuldstændig horribelt, at de lukker seminarier rent forretnings-

Der var vrede blandt seminarierets elever over udmeldingen om lukning, og mange bidrog til debatten med kontante synspunkter.

Foto: Jørgen Ostens.

Stormøde i aften

Studerendes Fællesråd på Skårup Seminarium arrangerer i aften et stormøde i seminarierets festsal i protest mod planerne om lukning. - Vi har lagt op til, at de studerende må tage venner og kærestes med, ligesom tidligere studerende og alle, der er interesserede i at bevare seminarieret, er velkomne. Vi er også i gang med at tage kontakt til lokale politikere for at få dem på banen, siger lærerstuderende Malene Højgaard og Søren Mortensen.

Skårup Seminarium - festsalen i aften onsdag kl. 19.00.

flet en masse gode kammerater, og så her 8. december kommer der nogen udefra og lukker det hele.

- Ja. Vi er magtfuldere. Vi studerende er utrolig glade for seminarieret, og hvordan går det vore undervisere, som

Søren Mortensen og Malene Højgaard bestræber sig på at få omstødt beslutningen om at lukke seminarieret.

Foto: Jørgen Ostens.

Fyns Amts Avis, 9. december 2009.

Haarder nægter seminarium hjælp

En række fremtrædende politikere kræver, at undervisningsministeren griber ind mod lukningen af Skårup Seminarium, men det har han ingen planer om

Af Grethe Kirstine Olsen
grol@faa.dk

■ SKÅRUP: Undervisningsminister Bertel Haarder (V) vil ikke blande sig i beslutningen om at nedlægge Skårup Seminarium. Professionshøjskolen Lillebælt, der driver seminarier, meddelede i går, at Skårup Seminarium bliver lukket og de studerende tvangsflyttet til Odense.

gen, der kan begrunde et indgreb fra ministeriet.

Bertel Haarder selv «køber» heller ikke en påstand om, at dårlig økonomi er skyld i lukningen.

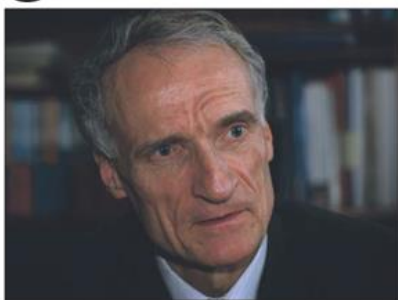
- Finanslovforslaget indeholder 220 millioner kroner ekstra om året til professionshøjskoler, så det er ikke af økonomiske grunde, der skal lukkes uddannelsessteder, siger Bertel Haarder til Fyns Amts Avis.

Han forstår dog godt, at lukningen af en uddannelsesinstitution i et lokalområde bekymrer.

Bonnesen i aktion

Det fynske folketingsmedlem Erling Bonnesen, Venstres kommunalordfører, mener, at det er en «faglig beslutning» at lukke Skårup Seminarium.

- Det er et for svært elevgrundlag, der er hovedsagen. Professionshøjskolen statistik viser, at mens der i 2002 var 141 optagne ud af 269 ansøgere i alt, er tal-

Undervisningsminister Bertel Haarder (V) kan ikke finde nogen grund til at blande sig i beslutningen om lukning af Skårup Seminarium. Foto: Morten Langkilde/Politik

let faldet til 53 optagne her i 2009 ud af 67 ansøgere totalt. Der er altså tale om en faglig beslutning taget hos professionshøjskolen for at sikre, de studerende får den bedst mulige uddannelse, mener Erling Bonnesen.

En lang række fremtrædende politikere kræver imidlertid nu, at undervisningsministeren griber ind.

- Det er hul i hovedet at lukke Skårup Seminarium, siger Socialdemokraternes folketingskandidat Pernille Rosenkrantz-Theil.

- Skårup Seminarium er netop kendetegnet ved at være en lokalt forankret uddannelsesinstitution, og derfor må det være med hovedet under armen, når

regeringen byder vilkår, som Skårup ikke kan overleve, tilføjer hun.

Enbedslistens Johanne Schmidt-Nielsen tvivler på, at lukningen af Skårup Seminarium er lovlig.

- Der står i loven om professionshøjskoler, at uddannelsesmulighederne skal sikres i hele regionen - herunder udkantsskolerne. Derfor skal vi have frem, om dette ligger inden for lovens rammer, siger hun.

SE's fynske folketingsmedlem Karsten Hønge opfordrer politikerne til at mobilisere.

- Denne sag er vigtig, og vi må som politikere stå sammen. Jeg vil opfordre alle politikere i byråd, regionsråd og Folketinget til, at vi arbejder for, at Fyn får en god dækning af uddannelser. Også uden for Odense, fastslår Karsten Hønge.

SVENDBORG
1. SEKTION - SIDE 4 & 5

Fyns Amts Avis, 9. december 2009.

Byråd står samlet om kamp for seminarier

Folketing, Regionsråd, minister og Professionshøjskole vil høre fra Svendborg politikere

Af Grethe Kirstine Olsen
grol@faa.dk

■ SKÅRUP: De kan være uenige om meget.

Men når det gælder kampen for at bevare Skårup Seminarium, har Svendborg Byråd besluttet sig for at stå sammen og gøre fælles sag.

Det kunne den kommende borgmester Curt Sørensen (S) fortælle til stormrådet i en fyldt festsal på Skårup Seminarium, hvor han skulle hilse fra alle politikere og sige, at politisk vil man gøre alt for at fastholde seminarieret.

Og som en understregning af sammenholdet på tværs af partierne, overbragte han også forsamlingen en særlig hilsen fra den nuværende borgmester Lars Erik Hornemann (V), som gennem sin afdøet ønskede at fortælle, at «I har også min opbakning».

Byrådets foreløbige slagplan går ifølge Curt Sørensen ud på, at Svendborg Byråd vil kontakte undervisningsminister Bertel Haarder, Regionsrådet og Folketinget, ikke mindst uddannelsesudvalget.

Men samtidig vil man også bede Professionshøjskolen om besyrelse, der har besluttet nedlæggelsen af seminarieret, om et møde hurtigst muligt.

Afale underskrevet

Det skyldes ikke mindst, fordi politikerne har troet, at man havde en afale med Professionshøjskolen Lillebælt om Skårup.

- Vi har faktisk skrevet un-

der på en samarbejdsaftale så sent som 22. oktober. Det er lidt mærkeligt at vide, at andre i UCL (Professionshøjskolen Lillebælt) samtidig har haft andre tanker med seminarieret.

- Vi har talt om uddannelsesråd, om efteruddannelse af kommunale medarbejdere i samarbejde med seminarieret. Byrådet har faktisk også bevilget 650.000 kroner til undervisningsassistenter (lærerstuderende som hjælper lærere på folkeskolerne red.) i 2010 og igen i 2011.

- Derfor ærger det mig det her, sagde Curt Sørensen blandt andet.

Han er enig med styrelsesformand, Torben Møller Petersen, i, at en nedlæggelse af seminarieret er i strid med lovgivningen, der blev vedtaget for professionshøjskoler.

Haarder i samråd

Folketingskandidat Niels Chr. Nielsen (S), der modtog vel nok aftenens længste klapsalve, ærgrede sig over, at de fynske folketingspolitikere ikke står sammen om at kæmpe for seminarieret.

Han henrydede til venstremanden Erling Bonnesens udtalelse i Fyns Amts Avis i går. Erling Bonnesen udtrykte forfærdelse for lukningen, idet han nævnte, det er af faglige årsager, at seminarieret ønskes lukket.

- Det er en forkert opfatning, sagde Niels Chr. Nielsen og tilføjede, at bestyrelsen for UCL Lillebælt er blevet spændt for regeringens vogn.

Regeringen fik også hug. Kære regering, hvis I mener, uddannelsessteder skal samles i de fire store byer, så meld det dog klart ud.

Men hvis man tror, man skaber verdens bedste uddannelsessted ved at

Mia Knudsen, talskvinde for de studerende, var aftenens mødeløder, der med søvel alvor som smil, styrede de mange sikkert gennem aftenen.

Foto: Kåbette Damkjær

centralisere, så er det en skrupforkert beslutning. Og vi vil ikke være med til regeringens fanatiske centralisme, sagde Niels Chr. Nielsen, som også kunne berette fra partitidelen, folketingsmedlem Christine Antorini, at under-

visningsministeren er kaldt i samråd i Folketingets uddannelsespolitiske udvalg, hvor Skårup Seminarium er emnet.

Løgn og latin

Torben Møller Petersen, lærer-

rerkerredsformand og bestyrelsesmedlem i UCL, hvor han sumte nej til nedlæggelsen, kaldte det «løgn og latin», når undervisningsminister Bertel Haarder (V) i Fyns Amts Avis i går blandt andet siger, at professionshøjskolerne er

sikret med tilførelsen af 222 millioner kroner ekstra.

- De er ved at forbløde, sagde han.

Han erindrede også regering om, at formålet med loven om professionshøjskolerne i sin tid var at skabe

uddannelsessteder uden for universiteterne.

En advarsel kom også fra ham: Sikker man ikke

vælfærdssammenhæng som læruddannelser, socialrådgiveruddannelser, sygeplejerskeuddannelser, så er det

et farvel til velfærdssammen-

hæng.

- For det, der sker nu, er, at skattelettelserne til de velstillede sker på bekostning af uddannelser, nævnte det tidligere byrådsmedlem for socialdemokraterne.

Fyns Amts Avis, 10. december 2009.

Seminarieret har nu fået sin endelige dødsdom. Selve "eksekutionen" er dog udsat 1½ år, d.v.s., at to årgange (2010 og 2011) får mulighed for at afslutte deres uddannelse på seminarieret.

Sidste dimission afholdes tirsdag den 28. juni 2011.

Bannere prydede seminarieret den sidste tid

Fest for de sidste lærere

■ Skårup Seminarium sendte sidste hold lærere afsted med en dimission præget af glæde, optimisme og lidt vemod

Svendborg: Der var ingen bitter efterklang at spore i nogen af talerne, da Skårup Seminarium holdt sin sidste dimissionsfest nogensinde.

Tværtimod så pointerede både dimittendernes taler, Sara Brun Jørgensen, og leder af Skårup Seminarium, Susanne Eskildsen, i deres taler, at det har været en fælles beslutning at gøre dagen til en festdag.

- De studerende har kæmpet godt, men den historie er

skrevet, den er bag os nu, og vi er blevet enige om, at det er en festdag i dag, siger Susanne Eskildsen.

Salen var fyldt og veloplagt, og selv ikke en mikrofon uden lyd kunne lægge en dæmper på stemningen og de gode råd, der flød fra ledende studierektor Keld Vorup Sørensen.

Han huskede lærerne på at være venlige, konsekvente og imødekommende over for børn, som han beskrev som spontane, tillidsfulde og humoristiske. Han formanede også de nye lærerspirer om, at børn ikke forstår ironi, og at godthumør er et vigtigt rådstof til lærergjerningen.

Lærerkittet

Helt konkret var lærer Pia Mortensens råd til dimittenderne. Hun havde nemlig medbragt et lærerkit, som hun mente, alle nye lærere burde være i besiddelse af.

Således fremviste hun for salen en lillebitte gennemsigtig plastikpose med lukning. Den pose anbefalede hun lærerne at lægge de situationer og episoder med eleverne, som ikke rigtig var lykkedes den dag.

- Når Josefine ikke kom over den buk i idræt og bagefter sagde, at hun aldrig mere vil have idræt med dig, så tag posen og læg den på lærerværelset og se, om der er no-

gen kollegaer, der har et godt råd, sagde Pia Mortensen.

Hun havde også en kæmpe stor gennemsigtig plastikpose med til lærerkittet.

- Den er til alle de gode historier, og sørg for at fylde den hver dag, lød rådet fra underviseren.

Eneste løftede pegefinger i lærerkittet var en tænd og sluk-knap, som Pia Mortensen forklarede med:

- Det er ikke svært at være tændt på lærerjobbet, det kan være sværere at få slukket og holde fri, sagde hun og opfordrede dimittenderne til at gå ud og være med til at gøre Folkeskolen meget bedre for Josefine, Michael, Buster og alle de andre børn derude i klasserne.

Legater til alle

Siden det var sidste gang, at gymnastikinspektør Trap og hustru Mindelegat skulle uddeles, havde Skårup Seminariums ledelse besluttet, at legatet skulle uddeles til hele det sidste hold. Alle 47 dimittender fik derfor en check på 2500 kroner.

■ Dimittent Sara Brun Jørgensen stod for talen fra dimittenderne. Hun skalt til Finland for at blive inspireret af deres folkeskole og arbejde som undervisningsassistent i fagene engelsk og billedkunst.

Af Rikke Helweg
Foto: Katrine Becher Damkjær
rihe@faa.dk, cada@faa.dk

>>>

Fyns Amts Avis, 29. juni 2011.

Forhåbentlig mere end et farvel

Fyns Amts Avis mener:

I denne uge blev de sidste lærere udklækket fra Skårup Seminarium, og snart forlader de sidste folk den flotte og tidligere så stolte bygning i landsbyen Skårup. Gennem 208 år har seminariet og de lærerstuderende pustet gevaldigt liv i den lille by. Prægningen af området har været stor – både direkte på de omkringliggende skoler, selvfølgelig særligt "Øvelsesskolen", hvor mange lærere før i tiden automatisk fik lov at øve sig på områdets elever – men også selve landsbyen har mærket gejst og glæde fra både de studerende og de lærerkræfter, der har sat deres præg på de sydfynsk uddannede lærere. Her i området har altid været en stolthed omkring lærergerningen – modsat mange andre steder i landet. Respekten og anerkendelsen af lærere er stor her på Sydøen, og det hænger selvfølgelig også sammen med stoltheden over, at de er blevet rundet af området her. Men den lille landsby tabte kampen om de unges opmærksomhed, og på mange måder var den udvikling helt forudsigtelig.

For 10-15 år siden lignede Skårup et sted, hvor hele området snart var værdigt til skiltet: Til salg – måske endda med tilføjelsen "håndværkertilbud". Området og husene lignede noget, der havde oplevet storhedstiden for flere årtier siden, og der var ærlig talt ikke noget at sige til, at unge mennesker i 20'erne ikke ligefrem drømte om at lægge deres studieår i en by, der mest af alt havde karakter af fordums storhed. Læg dertil, at værdier som "lokal" og "landsbyliv" ikke just har været fremherskende ret mange steder de seneste årtier. Der har snarere – i særdeleshed hos de helt unge – været fokus på centralisering og storbyliv.

Så udviklingen måtte selvfølgelig gå den vej, at færre og færre søgte at blive uddannet fra Skårup Seminarium, og tirsdag dimitterede de sidste Skårup-lærere så fra stedet,

og fremover får de unge lærerstuderende så mulighed for boltre sig i storbyen Odense.

Hvordan det skal gå Skårup nu, bliver interessant at følge. Byen har været igennem en kæmpe udvikling de seneste fire-fem år. Mange – dog ikke de helt unge – er flyttet til området for at bygge på de nyudstykkede

grunde, og mange har valgt Skårup som omdrejningspunkt for deres tilværelse. Det interessante i og omkring landsbyen Skårup er, at der blandt tilflytterne er både folk med småbørn og efterløn. Man har ved selvsyn kunnet konstatere den gode udvikling – også hvis man bare er drønet gennem byen på landevejen for at

komme til Nyborg: De gamle huse er blevet renoverede, der er kommet liv i flere butikker igen og flere nye boligområder er skudt op med grønne områder, stier, legende børn og aktive pensionister på motionsture.

På forunderlig vis ser det ud til, at det umiddelbart er lykkedes for en gammel, mindre jernbaneby at finde nye veje – men det gode spørgsmål er jo, hvad lukningen af seminariet kommer til at betyde for den udvikling på lang sigt. Det er på alle måder ærgerligt, at Sydøen ikke har formået at skabe andre gode studiemiljøer med de andre uddannelser i Svendborg, og frygten er selvfølgelig, at de 20-årige lærerstuderende fremover bliver i storbyerne og aldrig ikke får smag for "det lokale" og "landsbylivet". På den måde vil udviklingen i Skårup – og andre områder, der har nydt godt af uddannelsen – risikere at blive bremsat. Heldigvis har gode kræfter i Skårup planer om fortsat at bruge stedet som skole – dog så bare som højskole for seniorer. Det kan vise sig at være et rigtig godt alternativ både for bygningerne, omgivelserne og Sydøen i det hele taget. Så forhåbentlig er ugens farvel til seminariet snarere et "på gensyn til en ny form for skole".

” Så forhåbentlig er ugens farvel til seminariet snarere et ”på gensyn til en ny form for skole”.

Lederskribent i dag:
Rikke Bekker,
Svendborg-redaktør, Fyns Amts Avis

Fyns Amts Avis, 30. juni 2011.

Sidste festdag i Skårup

■ Danmarks ældste seminarium lukker. Grundlagt i 1803 i oplysningstidens ånd med visionen om "at danne delige skolelærere til Almuen"

Svendborg: - De tog kampen op. Og de kæmpede rigtig godt.

- Men de er også realistiske, og da de indså, at slaget om Skårup Seminarium var tabt, fandt de tilbage til deres udgangspunkt; at det handlede om, at de gerne ville være lærere, siger den sidste leder af seminariet Susanne Eskildsen om det sidste hold lærere, og fortsætter:

- De er aktive, nysgerrige, reflekterende og omstillingsparate.

Sådan lod skudsmålet fra Susanne Eskildsen, da der i tirsdags var dismissionsfest for det sidste hold lærere.

De 26 kvinder og 12 mænd bliver de sidste, der går ud af porten under basrelieffet med Eusebia, symbolet på den kristne videnskab, der har varet skolens ånd i over 200 år. Relieffet, oprindeligt skænket af den senere Christian den 8, viser Eusebia omgivet af elever, der spiller på orgel og studerer globus og regnebræt.

Den første forstander og dermed grundlæggeren af Danmarks ældste seminarium var Peder August Wedel. Han skrev således om de første 12 lærere, der blev udklækket på skolen i 1806:

Oplysningsidealer

"Paa Seminariet hersker en næsten mageløs Orden, og endnu har undertegnede ikke havt Aarsag til Misfornøjelse med en Eneste af sine Semi-

Lydighed, Beskedenhed, Stilhed, Agtsomhed og Lærvillighed udmærker dem Alle.

Peder August Wedel, forstander og grundlægger af Skårup Seminarium i 1806

» Det er et rigtig vigtigt, rigtig spændende og rigtig krævende job at være lærer. Nu skal I ud og være med til at gøre folkeskolen meget bedre for Josefine, Michael, Buster og alle de andre børn.

Pia Mortensen, underviser 2011

narister; Lydighed, Beskedenhed, Stilhed, Agtsomhed og Lærvillighed udmærker dem Alle".

Han var præget af oplysningstidens tanker, ville uddanne almuen, og havde derfor også formuleret i optagelseskriterierne, at de studerende "burde udvælges af Bondestanden", som det står skrevet i jubilæumsbogen "Skårup Seminarium 1803-2003".

Indvielsesritualer

Med forstander Wedels ord var de lærerstuderende i 1806 både stille, bly og lydige.

Det ændrede sig, da seminariet trådte ind i det 20. Århundrede. På et billede fra omkring 1910 ser man, at de studerende er blevet mere løslupne og er kommet med på datidens mode: Rygning af langpiber (se billedet, *red.*).

Rygning på langpiber var en del af indvielsesritualet for nytålkonne studerende. Mændene skulle kunne holde til at ryge en pibe tobak.

Lærer A. Lanthein beskriver stemningen i en artikel bragt i Svendborg Avis i 1905: "De, der boede inde i byen, var udsat for hyppige besøg af deres kammerater, som med deres lange velstoppede piber fyldte stuen med røg, hvorefter de forsvandt", skrev læreren, hvis indlæg findes i sin

fulde længde på hjemmesiden svendborghistorie.dk.

Studerende boede på loftet

Richard Sørensen, som bestyrer Skårup lokalhistoriske arkiv er født og opvokset i Skårup i 1950'erne.

Hans mor havde logerende boende på loftet.

- Der var ikke et hus med respekt for sig selv, som ikke havde en studerende boende på loftet. Der var mange familier i Skårup, som fik en ekstra indtægt på den måde, og den månedlige husleje var på 35 kroner, fortæller lokalhistorikeren.

Niels Helveg Petersen kan faktisk takke Skårup Seminarium og dens mange private pensionater for sin eksistens.

- Jeg skylder Skårup alt, siger han til avisen.

» Jeg skylder Skårup alt.

Niels Helveg Petersen, MF, Det radikale Venstre

Begge hans forældre var logerende i byen, mens de læste på Skårup Seminarium og boede hos private familier.

De forsvundne noder

Og begge forældre videreførte salig Wedels oplysningstanker og visioner med rekruttering af lærere fra bondestanden og uddannelse til de fattigste i samfundet.

Faren, K. Helveg Petersen, senere både undervisningsminister og kulturminister, var bondesøn fra Longelse på Langeland, og moderen, Lilly Helveg Petersen, senere borgmester i København, var skipperdatter fra Troense.

Niels Helveg Petersen fortæller, at for begge forældrene var lærerarbejdet meget, meget vigtigt. Det var også K. Helveg Petersen, der underviste unge arbejdsløse som nyuddannede lærere i 1930'erne og dannede forløberer for det, der skulle blive til den kommunale ungdomsskole.

Lilly Helveg Petersen havde den berømte komponist Oluf Ring til musik på Skårup. Det er ham, der blandt

andet har komponeret "Danmark nu blunder den lyse nat".

- Dengang skulle man lære at spille på et instrument. Men min mor hadede det, hun var frygtelig umusikalsk, og hun fortalte mig, at hun havde så ondt af Oluf Ring, som var tvunget til at høre hende spille, erindrer Niels Helveg Petersen.

Om det var pinen over at høre på Lilly Helvegs violinspil, fortæller historien ikke noget om, men en dag kom musiklæreren og komponisten Oluf Ring ind i klassen og kastede noderne til en ny melodi op i luften. Lilly Helveg greb noderne og beholdt dem. Så da Skårup Seminarium holdt 200 års jubilæum overrakte Niels Helveg Petersen noderne til seminariet.

Af Rikke Helweg rih@faa.dk

>>>

Fyens Stiftstidende, 4. juli 2011.

1865

1887

1908

Skårup Seminarium 2010.

Kilder:

J. Schurmann: "Skolelærer – Seminarium i Skaarup i Fyen i Tidsrummet 1803 – 1853".

John Klingemann: "Skaarup Seminarium 1803 – 1903".

G. Schmidt Nielsen: "Skårup Seminarium 1803 – 1953".

Aviser fra "Mediestream".

Fyens Stiftstidende – arkiv.

Fyns Amts Avis – arkiv

Billeder fra "Google".

Fakta-historie: Leif Andersen, februar2020.

